

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

UNDERSÖKNING

Kvantitativ del

allmänhetens syn på råd och rekommendationer
med anledning av coronapandemin

JUNI 2021

Innehåll

Metoder	3
Resultat	8
Kunskap	9
Acceptans	15
Egenskattad efterlevnad	22
Beteenden	34
Motivation	43
Icke fullt svensktalande	44
Sammanfattning	55

Kvantitativ del – allmänhetens syn på råd och rekommendationer med anledning av coronapandemin

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Projektledare, design av båda metoderna samt text: Hector Consulting
Insamling data, metod webbenkät: PFM Research
Insamling data, metod på stan-intervjuer: KAPI
Produktion: AB Typoform

Publikationsnummer: MSB1810 – juli 2021
ISBN: 978-91-7927-176-3

Metoder

Undersökningen består av tre delar

Syfte

Undersökning syftar till att erhålla ny kunskap om beteenden och attityder gentemot regler, råd och rekommendationer. Kunskapen ska användas för att kunna stärka och utveckla kommunikationsinsatser mot allmänheten som ska påverka beteenden till ökad efterlevnad och därmed minskad smittspridning.

Mål

- Skapa ny kunskap om beteende och attityd kopplat till efterlevnad/brist på efterlevnad av råd, rekommendationer och regler.
 - Hur ser kunskapen om råden ut?
 - Finns det acceptans för råden?
 - Vad får personer att följa råd och regler?
 - Finns det tillfällen då personer medvetet bryter mot råd och regler? I så fall; varför? Vad krävs för att motivera till följsamhet?
 - I möjligaste mån: Hur förändras synen på råden för den som varit sjuk i covid-19 samt för den som är vaccinerad?
- Demografiska likheter och skillnader

Metoder

1. Enkät mot allmänheten
2. På-Stan intervjuer med målgrupp personer som inte till fullo behärskar svenska språket
3. Gruppdiskussioner med utvalda målgrupper

Rapporter

4. Total rapport
5. Detaljrapport metod 1+2 ← Denna rapport
6. Detaljrapport metod 3

Aktörer

MSB är beställare av rapporten. Det står MSB fritt att dela resultaten med andra aktörer.

Le Bureau är projektkoordinator. Hector Consulting är övergripande projektledare och rapporterar samtliga resultat. Hector Consulting står också för design av metod 1 och 2 samt för rapport 2. PFM Research har samlat in data kring metod 1 och Kapi kring metod 2. Attityd i Karlstad står för design och genomförande av metod 3 samt rapport 3.

Metod

Webbenkät

- Förrekryterad undersökningspanel, baserad på slumpmässig rekrytering
- Svar via Internet
- Endast på svenska
- 15 år och uppåt
- Design för att möjliggöra resultatanalys per geografiskt område, så kallade nuts 2 områden.
- Med hjälp av viktning av data motsvarar resultaten Sveriges befolkning
- 2 554 svar
- Datasamling 30 april – 17 maj
- Svartfrekvens i panelen: ca 39 %
- Mediantid för att svara på enkäten: 6,5 minuter

Metoden gör att några grupper ej reflekteras. De viktigaste är de nedanstående. Grupperna går in i varandra.

- Icke fullt svensktalande. Metod på-stan ska därför ses som en komplettering till enkäten
- Personer i digitalt utanförskap. Detta är en fragmentarisk grupp med flera undergrupper.
- Vissa typer av funktionsvariationer
- Vissa typer av boende

På-Stan intervjuer

- Målgrupp: Personer som inte till fullo behärskar svenska språket. definierat som: *”Att inte prata och läsa obehindrat innebär att personen kan uttrycka sig förståeligt och kring ämnen som går utanför det mest triviala. Personen kan läsa åtminstone enkel text.”*
- Personligt intervjuer utifrån strukturerat frågeformulär
- Slumpmässig metod i val av intervjuperson: var nte person som passerade en viss punkt ingick i urvalet.
- Intervjuer har skett på engelska, arabiska, somaliska, turkiska, kurdiska, polska, persiska, dari, men också med stöd i svenska. Frågeformuläret var professionellt översatt till sju av språken.
- 8 intervjuplatser;
 - Stockholm: 77 intervjuer i Skärholmen, Tensta och Märsta.
 - Göteborg: 48 intervjuer i Angered, Biskopsgården och Bergsjön.
 - Malmö 37: intervjuer i Möllevångstorget och Rosengård.
 - Västerås 40 intervjuer i Bäckby och centrala Västerås.
- Svartfrekvens 35 %. Huvudorsaker till bortfall är att de ej tillhör målgrupp (dvs. att de behärskar svenska språket), ovilja, ej tid, inget gemensamt språk eller att personen ej var lämplig att intervjua.
- Frågorna i det närmast identiska med enkäten. Dock inte alla frågor.
- 202 genomförda intervjuer
- Datasamling 3 till 21 maj 2021
- Coronasäkrat intervjuavstånd

Metoden gör att resultaten visar gruppen icke fullt svensktalande som rör sig utomhus dagtid i valda områden. Metoden har lägre reliabilitet än webbenkäten.

Läshänvisningar

Metoder	6	
Resultat	12	
Kunskap	13	
Acceptans	16	
Egenskattad efterlevnad	16	→ Hanterar enkät, dvs. allmänheten exkl. nedanstående
Beteenden	16	
Motivation	21	
Icke fullt svensktalande	21	→ Hanterar på-stan-intervjuer, dvs. grupp som inte till fullo behärskar svenska
Sammanfattning	57	

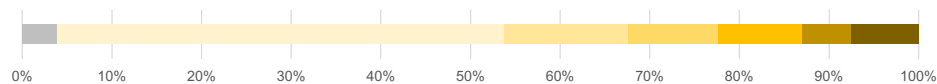
Hälften handlar alltid ensam

BETEENDEN ← Delavsnitt

Fråga: Tänk på dina 5 senaste tillfällen i en livsmedelsbutik/annan typ av butik.

Ungefär hur många gånger har du då haft sällskap av någon annan person som är över 15? ← Exakt frågeformulering

Sällskap i livsmedelsbutik ← Rubrik till diagram eller tabell

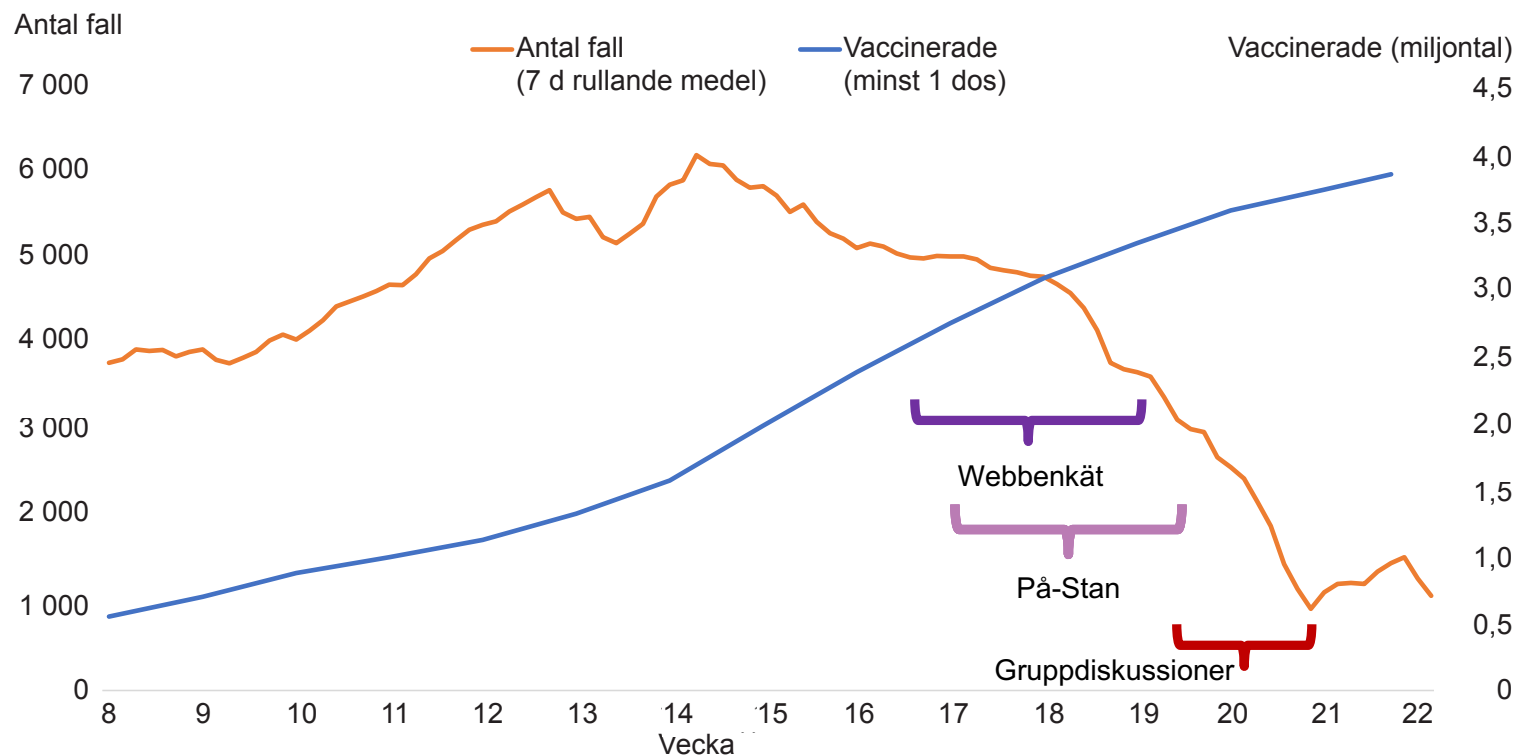

Tolkning: Hälfthen handlar alltid ensam medan andra hälften sprids mellan alltid och ibland. Mer tvingande åtgärder skulle kunna minska frekvensen till uppskattningsvis hälften. ← Samlad tolkning utifrån visad data på bild samt andra bilder.

Not: Beräkningen förutsätter att alla grupper gör lika frekventa besök ← Not som är relevant för möjligheterna att tolka diagram eller tabell.

Källa: xxxx ← Källa är vanligtvis enkät och på-stan-intervjuer. Undantagen markeras på detta sätt.

Tidpunkt för datainsamling kontra massvaccination

Tolkning: Datainsamlingen har pågått under inledningen av massvaccinationer mot Covid-19. Detta påverkar svaren eftersom massvaccineringen på djupet påverkar förhållandet till Covid-19. Faktorns betydelse kan möjligen uppskattas i efterhand. Myndigheternas regler, råd och rekommendationer har inte väsentligen förändrats under datainsamlingsperioden och inte heller veckorna före.

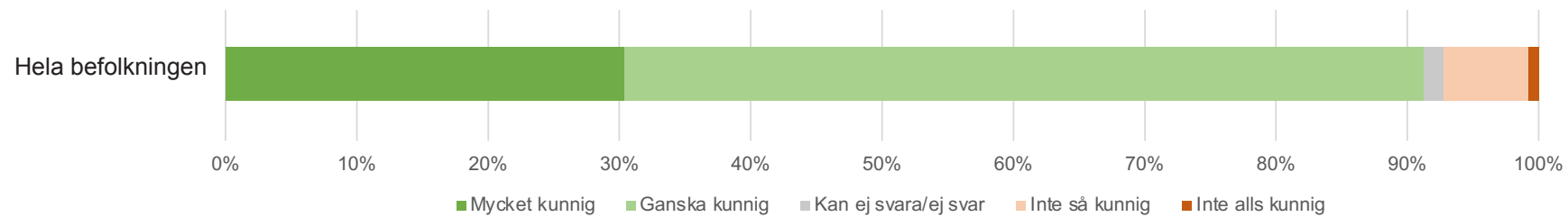
Källa: Folkhälomyndigheten

Resultat

Kunskapen är hög, men några anser sig okunniga

Fråga: För att hejda smittspridningen av covid-19 har de svenska myndigheterna gett ut ett antal råd och rekommendationer till allmänheten. Hur kunnig känner du dig gällande råd kring covid-19?

Kunnighet om råden

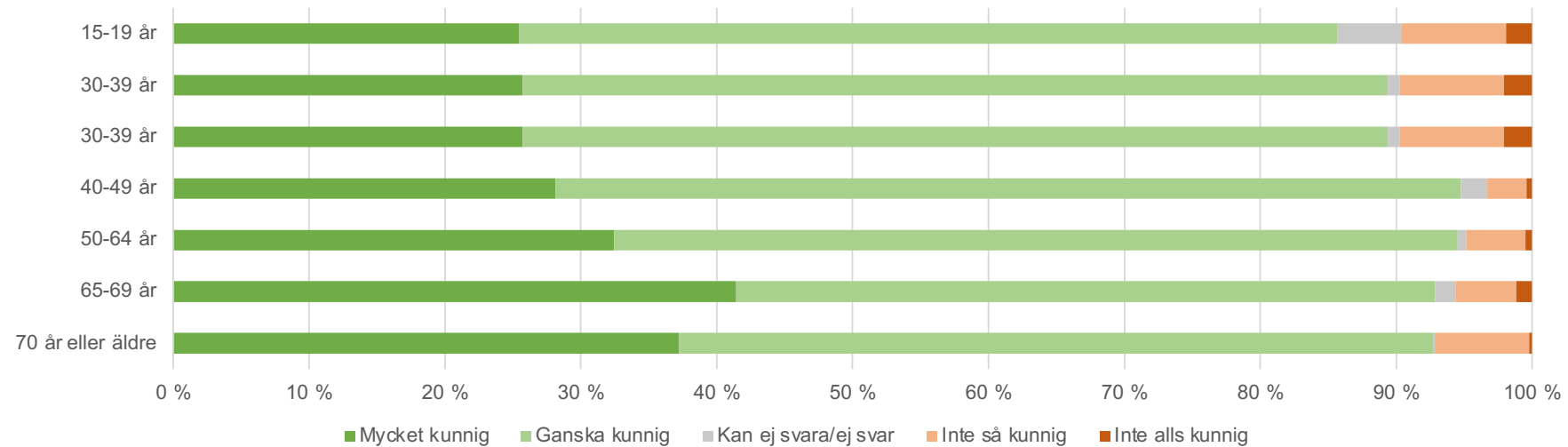

Tolkning: Fler än 9 av 10 anser sig vara åtminstone kunnig. Det är en hög andel. Med tanke på pandemins betydelse för samhället är det ändå viktigt att förstå den del som inte anser sig kunnig.

Kunnigheten är hög i alla åldersgrupper

Fråga: För att hejda smittspridningen av covid-19 har de svenska myndigheterna gett ut ett antal råd och rekommendationer till allmänheten. Hur kunnig känner du dig gällande råd kring covid-19?

Kunnighet om råden

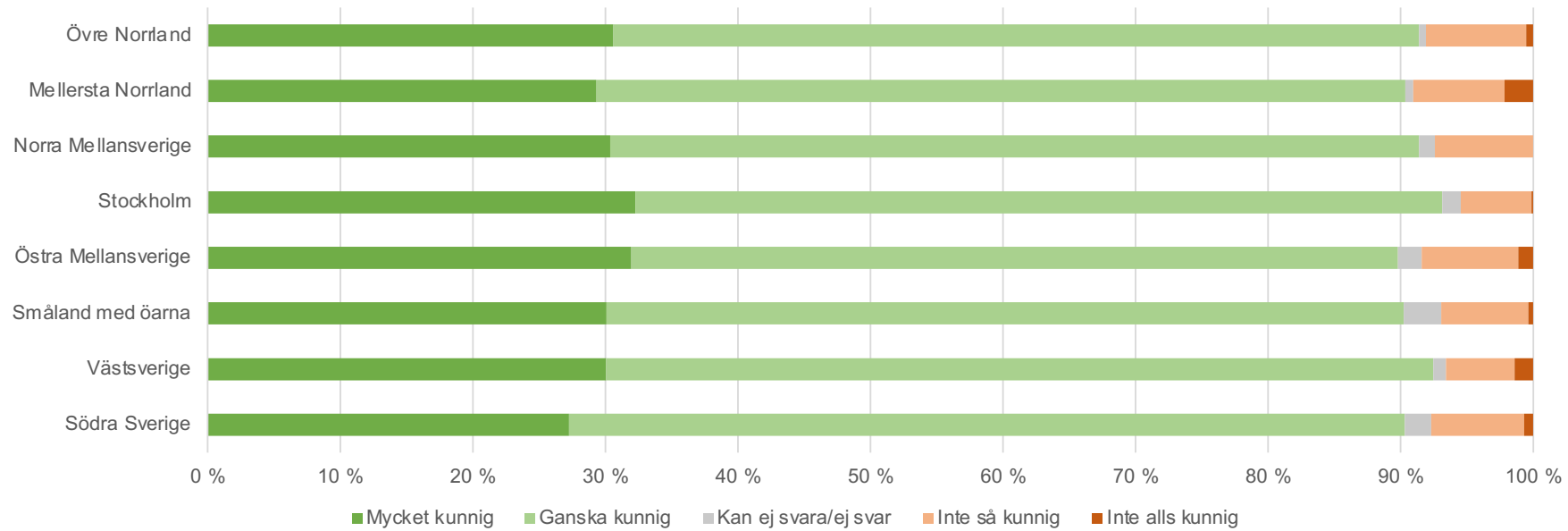

Tolkning: Skillnader över åldrarna är små, i det närmaste betydelselösa. Tonåringar avviker inte från unga vuxna.

De regionala skillnaderna är försumbara

Fråga: För att hejda smittspridningen av covid-19 har de svenska myndigheterna gett ut ett antal råd och rekommendationer till allmänheten. Hur kunnig känner du dig gällande råd kring covid-19?

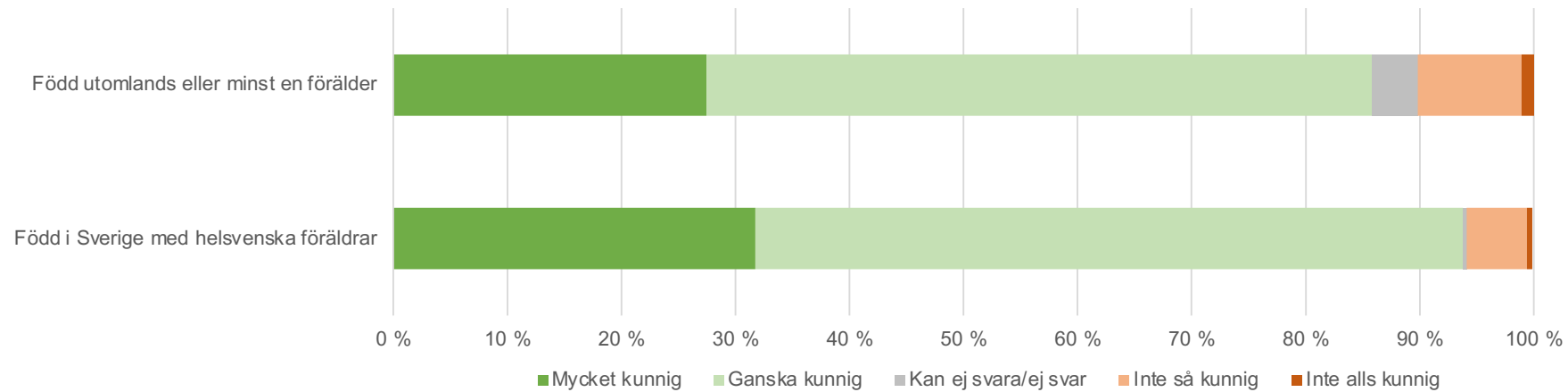
Kunnighet om råden

Andelen som säger sig vara mindre kunnig är något större bland utrikes födda

Fråga: För att hejda smittspridningen av covid-19 har de svenska myndigheterna gett ut ett antal råd och rekommendationer till allmänheten. Hur kunnig känner du dig gällande råd kring covid-19?

Kunnighet om råden

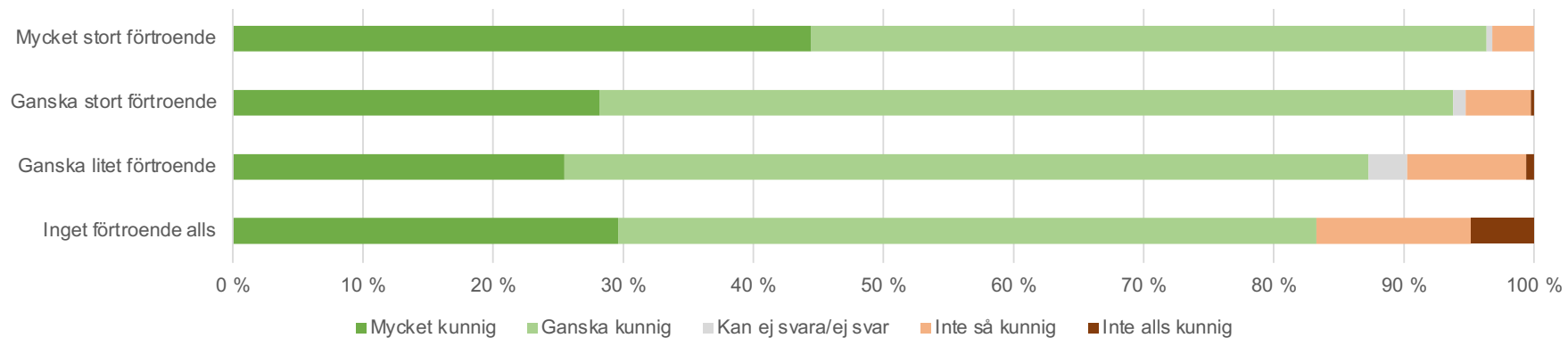
De som säger sig vara mindre kunniga finns till stor del bland personer som har generellt lågt förtroende för myndigheter

Fråga: För att hejda smittspridningen av covid-19 har de svenska myndigheterna gett ut ett antal råd och rekommendationer till allmänheten. Hur kunnig känner du dig gällande råd kring covid-19?

Fråga: Allmänt sett och oavsett situationen med covid-19, hur stort förtroende har du för de svenska myndigheterna?

Kunnighet om råden

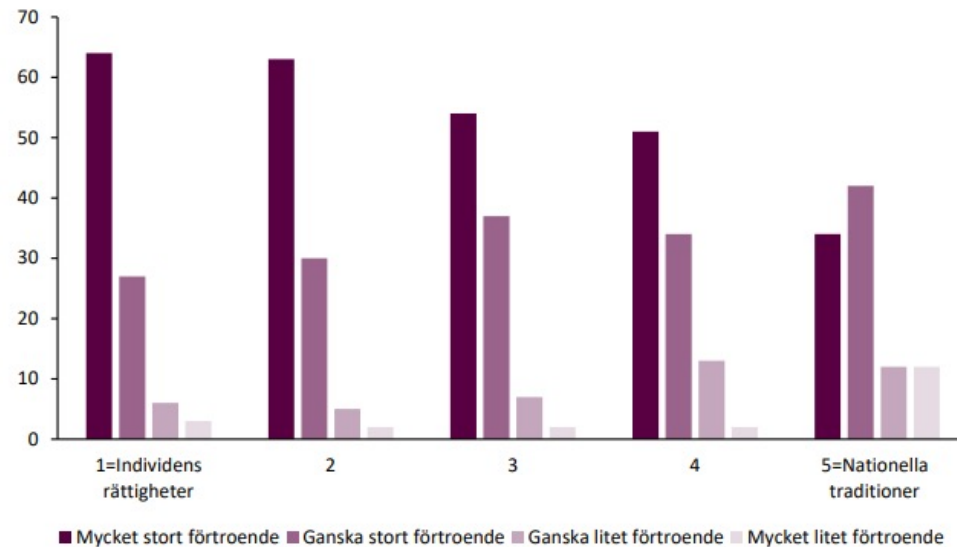
Generellt förtroende för myndigheter

Tolkning: Den lilla andel okunniga som finns i samhället finns till stor del att finna bland dem som generellt saknar generellt förtroende för myndigheter.

De som saknar förtroende för myndigheter värderar ofta nationella traditioner högt men använder samma media

Svenska folkets förtroende för Folkhälsomyndighetens information om coronaviruset efter position på GAL-TAN-skalan. Andelen som har mycket stort, ganska stort, ganska litet och mycket litet förtroende, 2020 (procent)

De som har lågt myndighetsförtroende:

- Är mer oroliga för corona och dess konsekvenser
- Använder färre media
- Tror mindre på media
- Använder eller tror inte på annan media heller

De flesta

- Hög andel 25–50 år
- Hög andel män

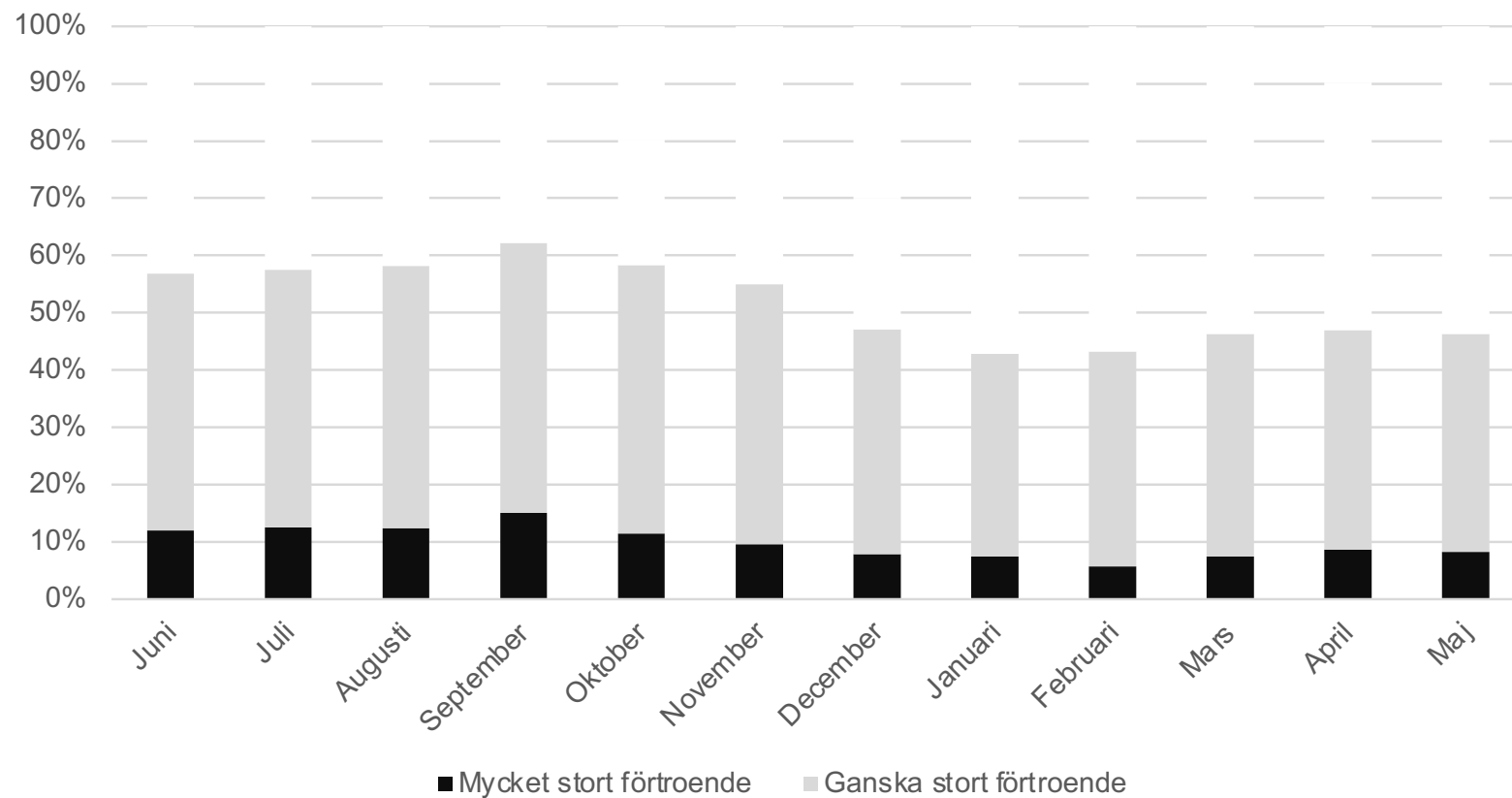
Men också gruppen

- Hög andel utrikes födda
- Hög andel 50–70 år
- Hög andel större hushåll

Källa: SOM-Institutet (t.v) och Hector Consulting, Informationsinsats, sommaren 2000 (t.h.)

Tilltron gick ner under vintern men har återhämta sig något

Fråga: Totalt sett, hur stort förtroende har du för svenska myndigheters och samhällsinstitutioners hantering av coronavirusets utbredning i Sverige?

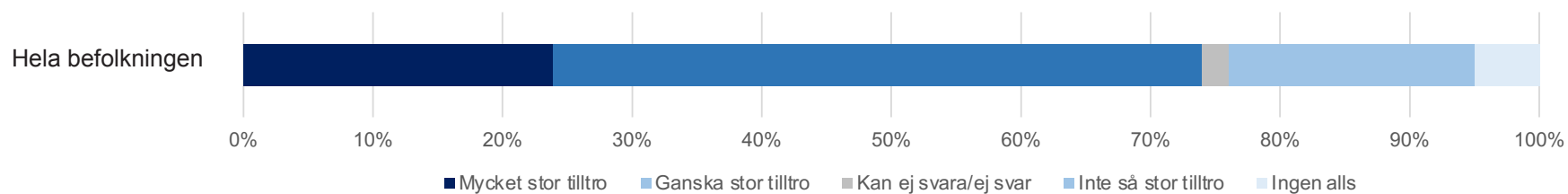

Källa: Kantar Sifo Corona-undersökning

Majoriteten har tilltro till råden

Fråga: Hur stor tilltro har du till att de råd som myndigheterna ger också är de som är lämpliga för att motverka smittspridning?

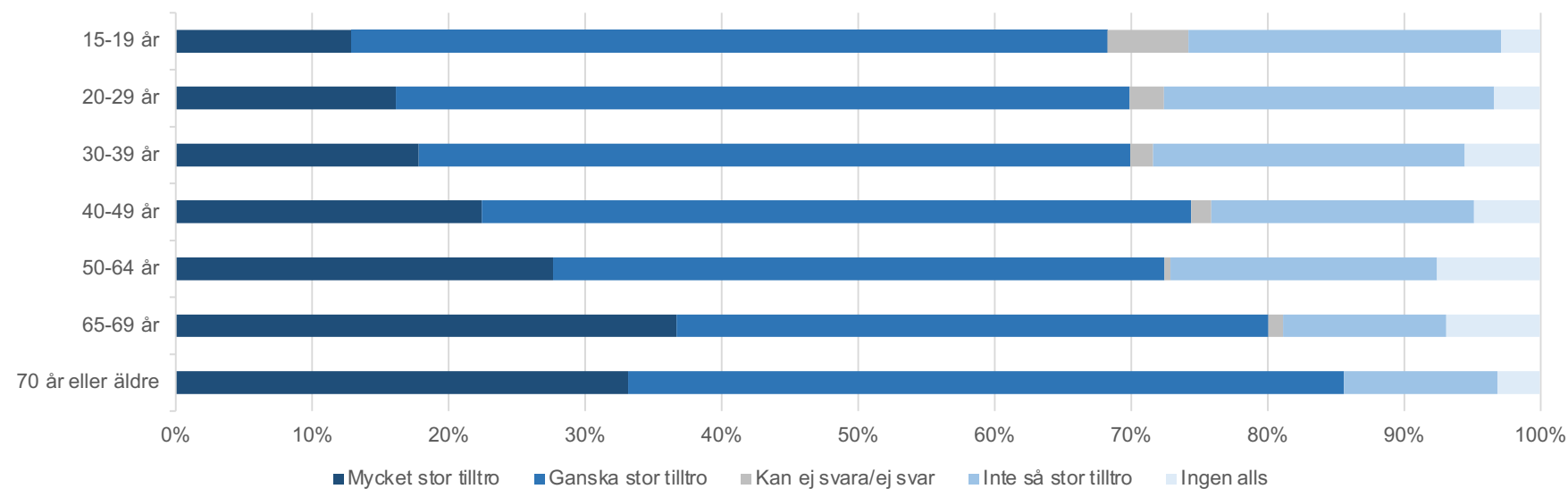
Tilltro till myndigheternas råd

Tilltron ökar med ålder

Fråga: Hur stor tilltro har du till att de råd som myndigheterna ger också är de som är lämpliga för att motverka smittspridning?

Tilltro till myndigheternas råd

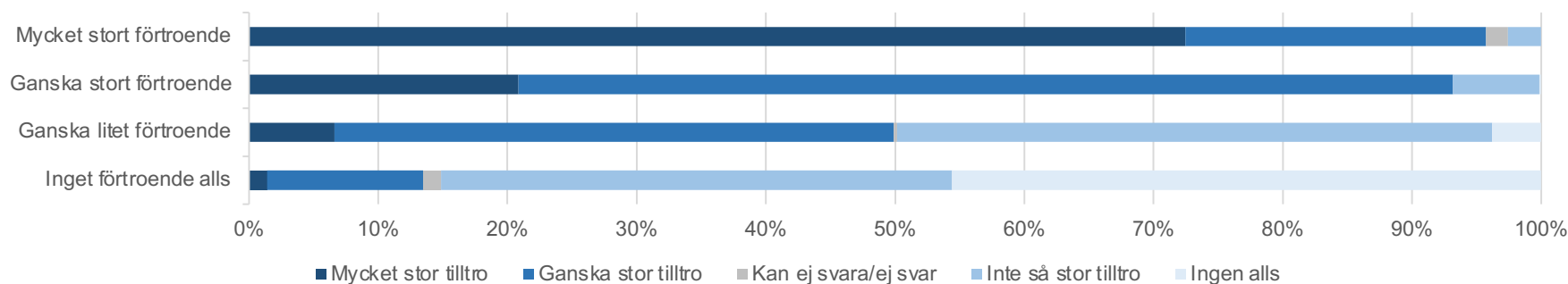
Tilltron till råden hänger tätt samman med generellt förtroende för myndigheter

Fråga: Hur stor tilltro har du till att de råd som myndigheterna ger också är de som är lämpliga för att motverka smittspridning?

Fråga: Allmänt sett och oavsett situationen med covid-19, hur stort förtroende har du för de svenska myndigheterna?

Tilltro till myndigheternas råd

Generellt förtroende för myndigheter

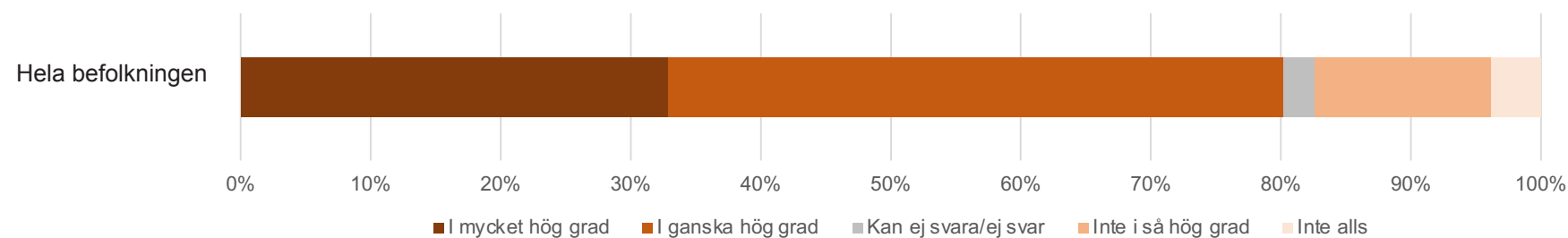

Tolkning: Kopplingen är mycket tydlig. Tilltron till råden och generellt förtroende för myndigheter, även vid sidan av coronastrategi, hänger tätt samman. Det betyder att en förändring av tilltron till råden spiller över på synen på myndigheter generellt och vice versa.

4 av 5 anser att deras agerande påverkar smittspridningen

Fråga: I vilken grad uppfattar du att dina beslut om att följa/inte följa råden påverkar risken att andra personer blir smittade?

Betydelse av att följa råden

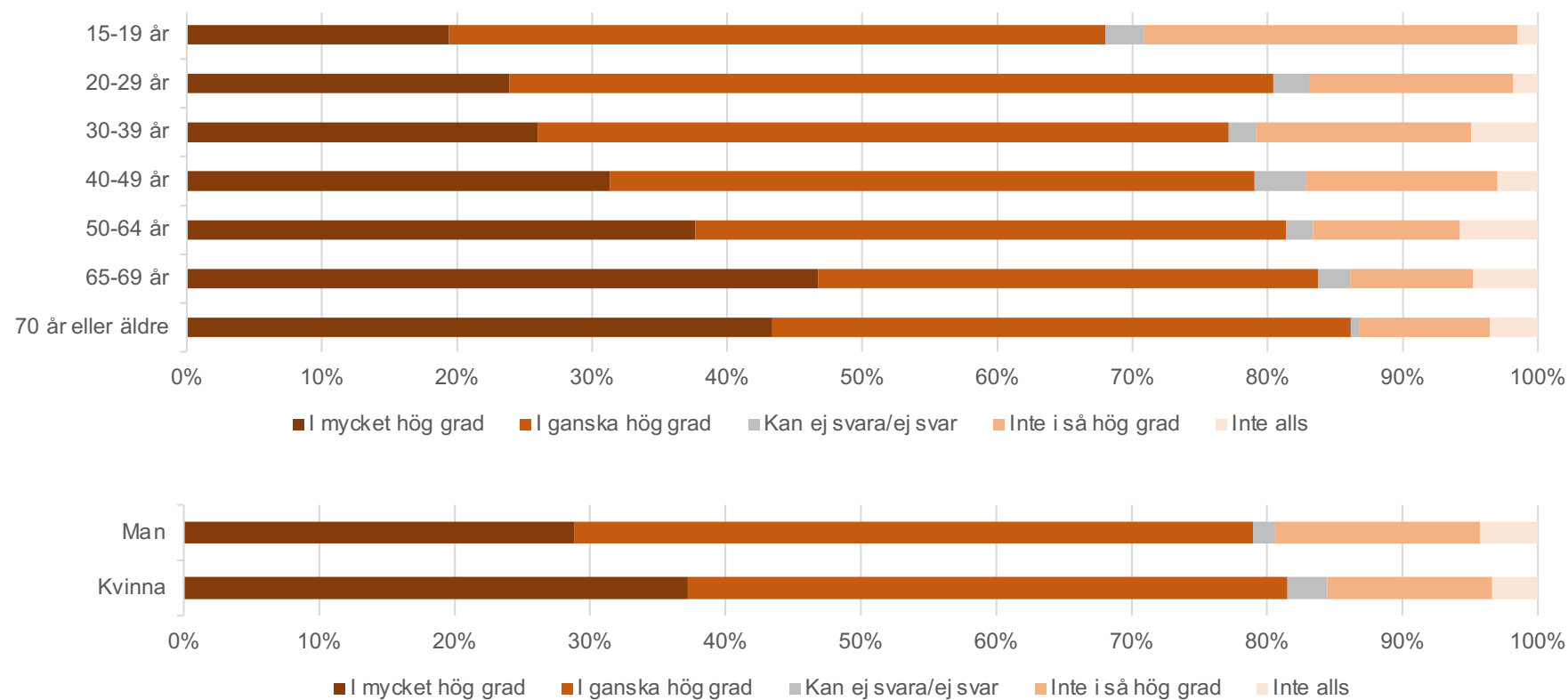

Tolkning: Det får anses finnas en god tro på att det egna agerandet har betydelse.

Den upplevda betydelsen av det egna beteendet ökar med åldern

Fråga: I vilken grad uppfattar du att dina beslut om att följa/inte följa råden påverkar risken att andra personer blir smittade?

Betydelse av att följa råden

Allmänheten har förmåga att prioritera bland råden

Fråga: Några av myndigheternas råd och rekommendationer kring covid-19 är;

Utifrån nivån på smittspridningen just nu, vilka av följande råd uppfattar du som allra viktigast att du och andra i samhället följer? Kryssa i så många som du tycker passar

HÖGSTA PRIORITET

Hålla avstånd: Rådet är att alltid hålla avstånd till andra människor.

ANDRA PRIORITET

Umgås i mindre krets: Umgås bara i en mindre krets och undvik nära kontakt.

Den mindre kretsen består av ett fåtal personer, exempelvis personer i hushållet och/eller enstaka vänner

Testa sig vid symptom: Testa dig vid symptom på covid-19

TREDJE PRIORITET

Max 8 personer får samlas: Max 8 personer får samlas vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (formellt ett förbud)

Handla ensam i livsmedelsbutik

Handla ensam i andra typer av butiker

Tolkning: Att det blir en lista visar att allmänheten har en förmåga att prioritera.

Dessutom är allmänheten samstämmig i synen på vilka råd som är viktigast.

Det visar att så gott som hela samhället har samma prioriteringar.

Vidare är prioritering, ur myndigheternas perspektiv, den önskvärda.

Not: Frågor har ställts om dessa sex råd/regel. Övriga råd ingår inte i frågebatteriet.

En av sex drar sig för att berätta att de varit sjuka

Fråga: I vilken grad instämmer du i följande påståenden? Jag undviker att berätta att jag haft covid-19.

17 %

av de som varit sjuka i covid-19 håller helt eller delvis med om att de undviker att berätta att de haft covid-19.

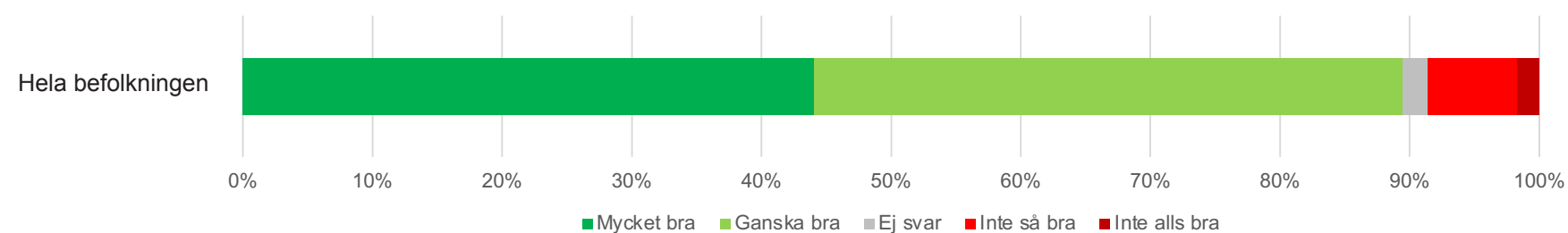
Andelen tycks vara högre bland unga och går mot noll bland äldre. (osäker data).

Tolkning: En mindre del av de som varit sjuka i covid-19 verkar känna visst obehag av att behöva berätta att de varit sjuka. Andra indikationer pekar på en viss skam förknippad med att erkänna att man inte följt råden och därför blivit smittad.

De allra flesta upplever att de följer reglerna

Fråga: Om du ser till den senaste veckan, hur bra tycker du att du själv följt myndigheternas råd för att begränsa smittspridning av covid-19?

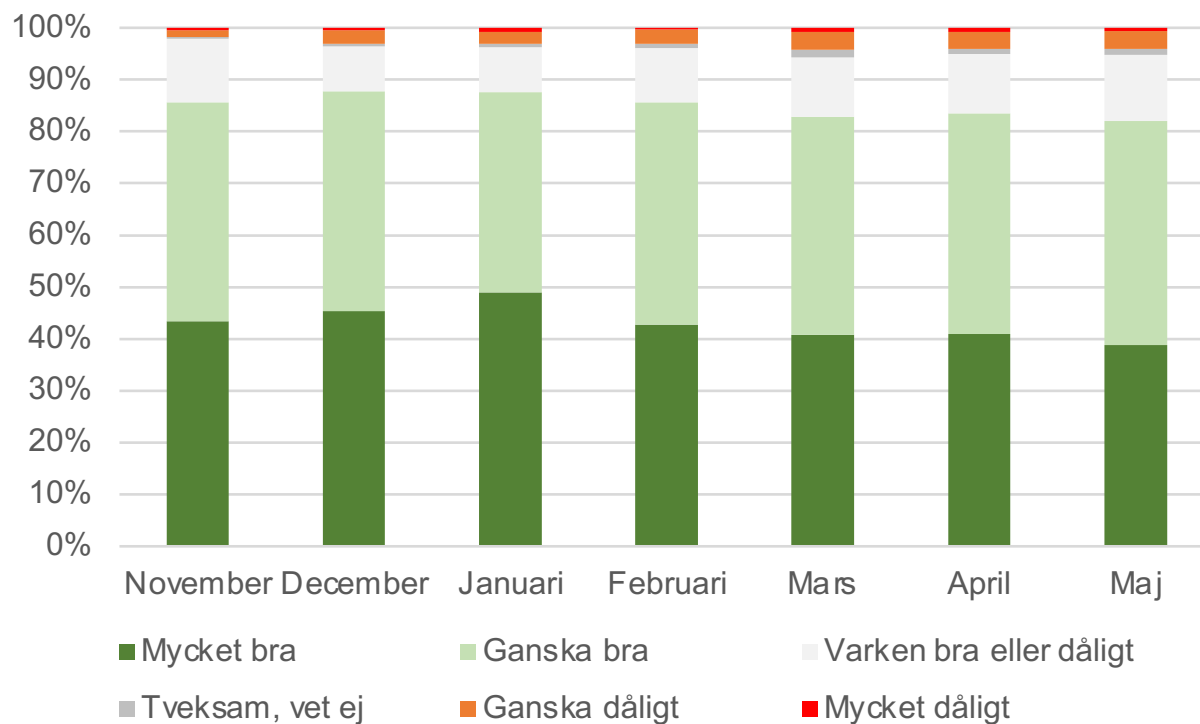
Egenskattad efterlevnad

Tolkning: Med utgångspunkt i sin egen syn på regelverket, säger sig 1 av 10 vara mindre bra på att följa reglerna. Detta ska tolkas i ljuset av att det är vanligt att överskatta sin egen förmåga. Det kan ändå tolkas att 9 av 10 har gott samvete.

Efterlevnad är, fram till och med maj, stabil

Fråga: Om du ser till de senaste 3-4 dagarna, hur bra eller dåligt tycker du att andra än du själv följt myndigheternas restriktioner för att begränsa smittspridningen av coronaviruset?

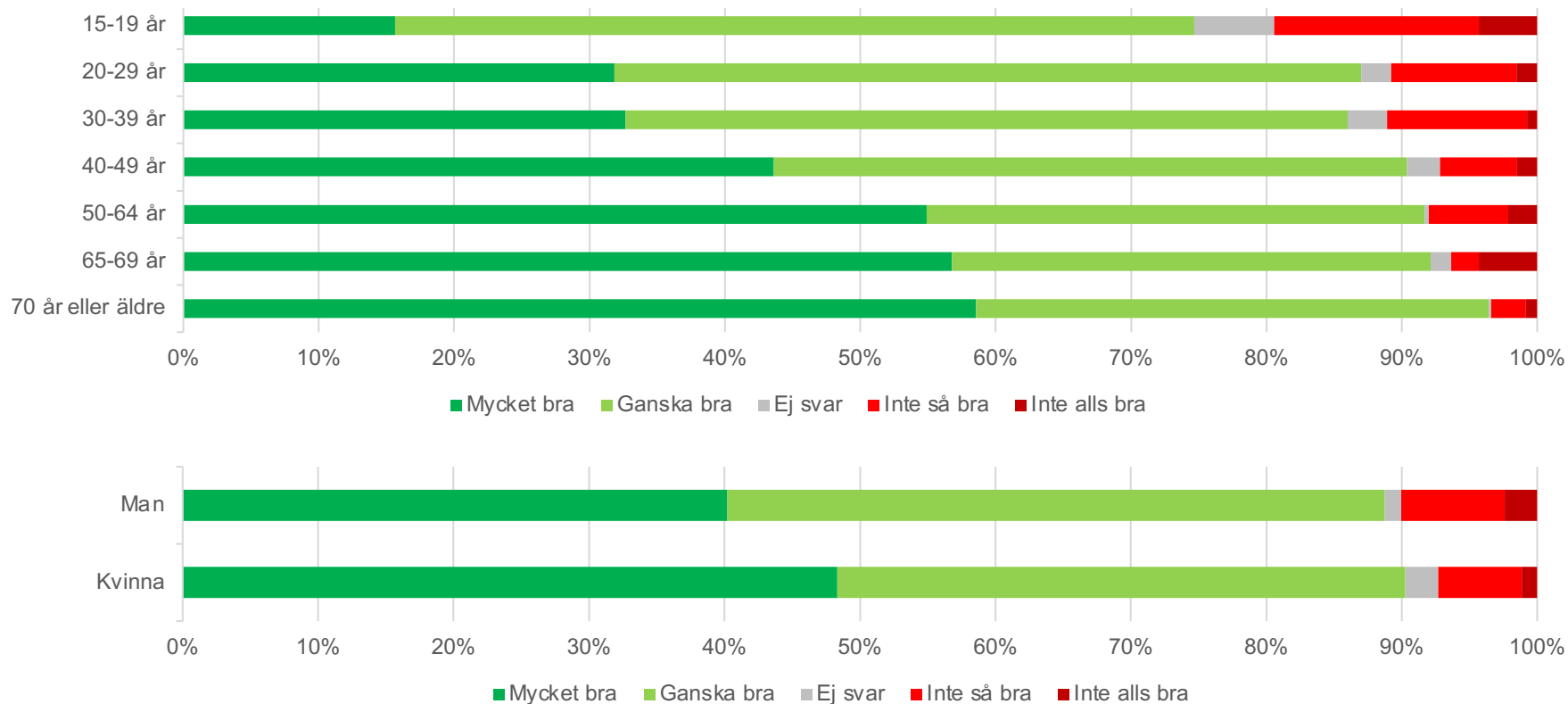

Källa: Kantar Sifo Coronaundersökning

Äldre är mer nöjda med sin egen efterlevnad än vad yngre är

Fråga: Om du ser till den senaste veckan, hur bra tycker du att du själv följt myndigheternas råd för att begränsa smittspridning av covid-19?

Egenskattad efterlevnad

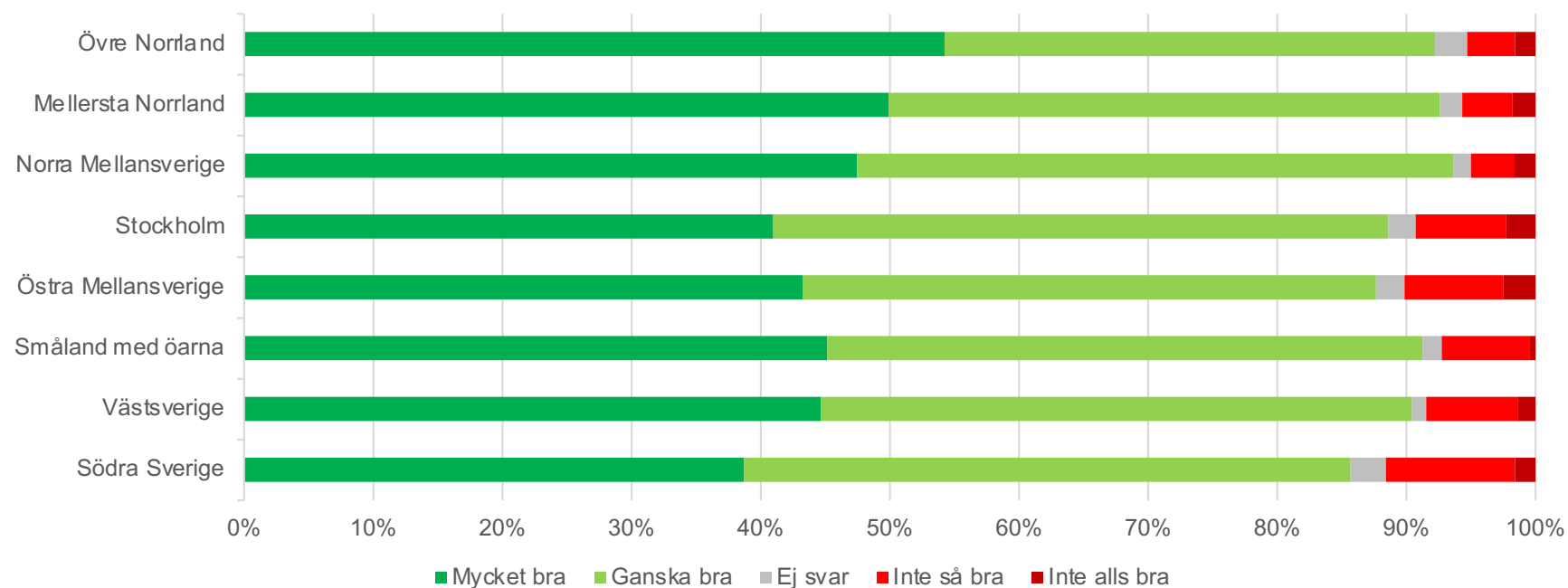

Tolkning: Det får bedömas som troligt att den eventuella skevheten i självskattningen är konstant över åldrar. Det betyder att det är stora skillnader i efterlevnad mellan åldersgrupper.

De regionala skillnaderna är små

Fråga: Om du ser till den senaste veckan, hur bra tycker du att du själv följt myndigheternas råd för att begränsa smittspridning av covid-19?

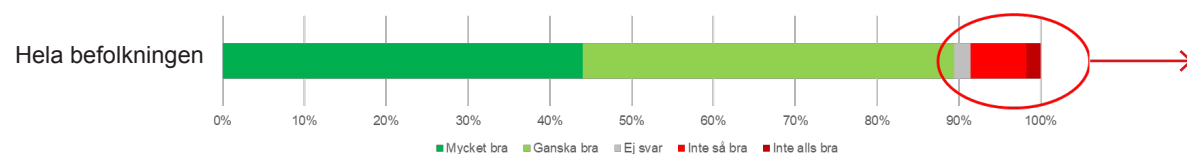
Egenskattad efterlevnad

Denna lilla grupp som avviker är dels ett antal unga och dels några av dem som träffar många på jobbet

Fråga: Om du ser till den senaste veckan, hur bra tycker du att du själv följt myndigheternas råd för att begränsa smittspridning av covid-19?

Egenskattad efterlevnad

Inom gruppen som säger sig vara mindre bra på att följa råden kan två grupper identifieras:

Under 30 år

- Lägre kunskap om råden
- Låg tilltro till råden
- Prioriterar bland råden på samma sätt som övriga
- Träffar fler personer än andra unga, både i skola/arbetsplats och andra sammanhang

Träffar många på jobbet

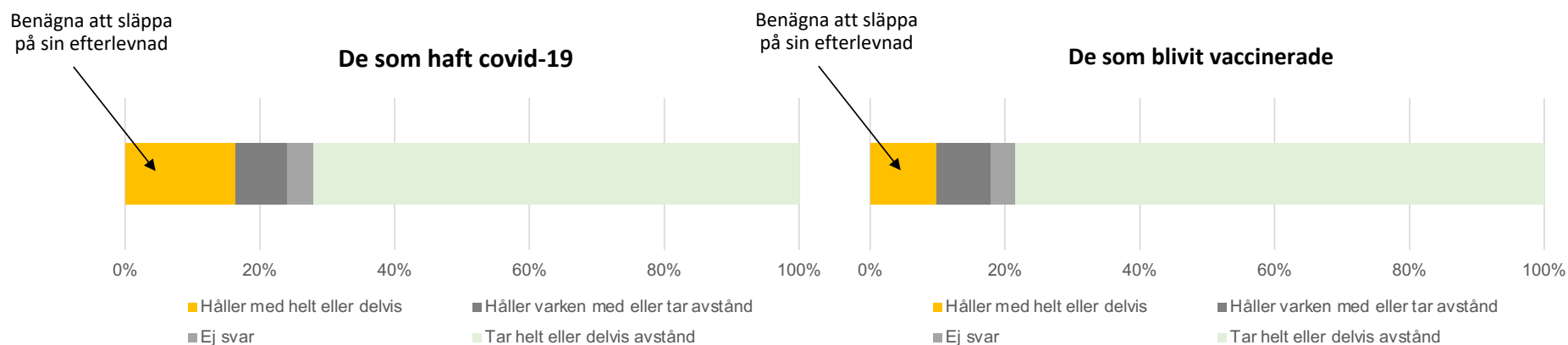
- Skoljer sig inte så mycket från andra förutom att de träffar fler på jobbet

Tolkning: Den lilla grupp som inte efterlever råden är heterogen, men två grupper sticker ut;

- Yngre med låg tilltro och kunskap om råden
- Träffar många på jobbet/skolan

Att ha haft covid-19 eller ha blivit vaccinerad leder till viss lättnad av efterlevnad

Fråga: I vilken grad instämmer du i följande påståenden? Jag följer inte råden lika noggrant efter att själv haft covid-19/blivit vaccinerad.

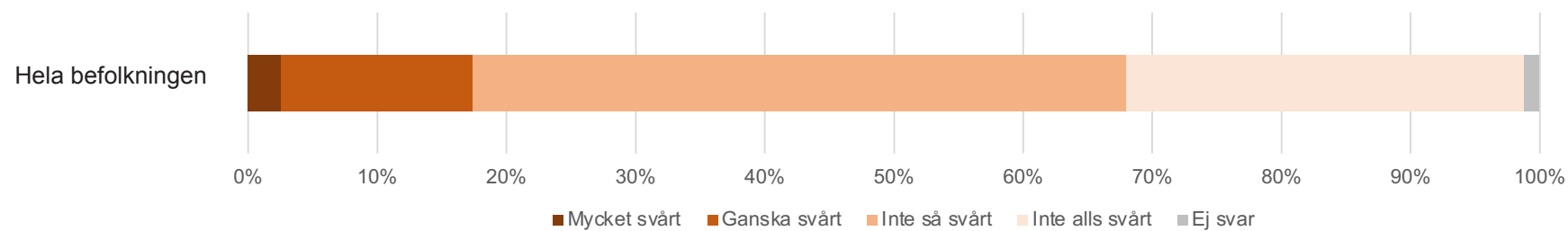

Tolkning: De allra flesta som varit sjuka eller blivit vaccinerade säger sig behålla efterlevnaden. Några ser anledning till att släppa något på efterlevnade

Splittrad bild över hur svårt det är att följa råden

Fråga: Utifrån dina förutsättningar, hur svårt tycker du att det är att följa råden?

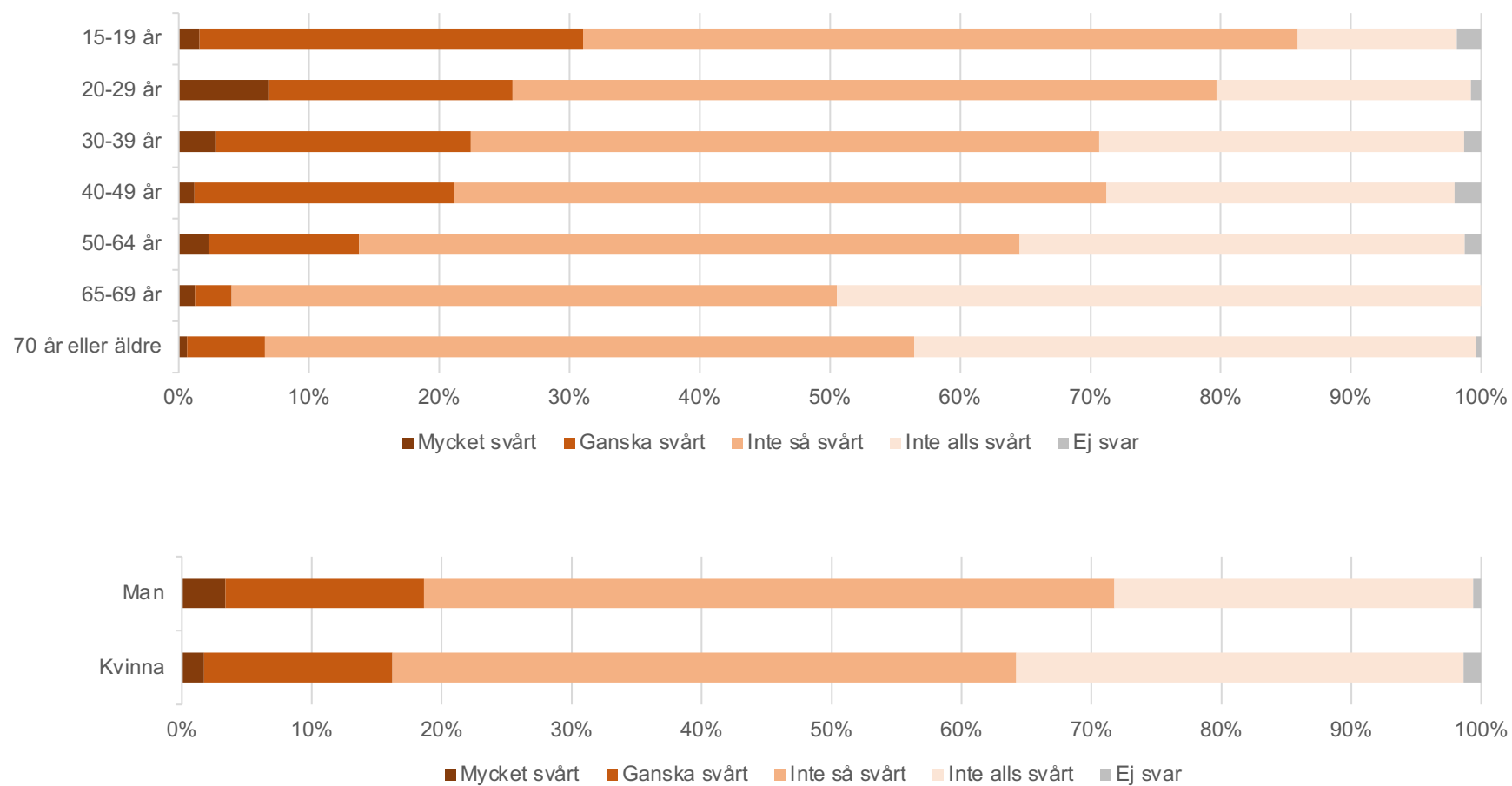
Svårighet att följa råden

Yngre har svårast att följa råden

Fråga: Utifrån dina förutsättningar, hur svårt tycker du att det är att följa råden?

Svårighet att följa råden

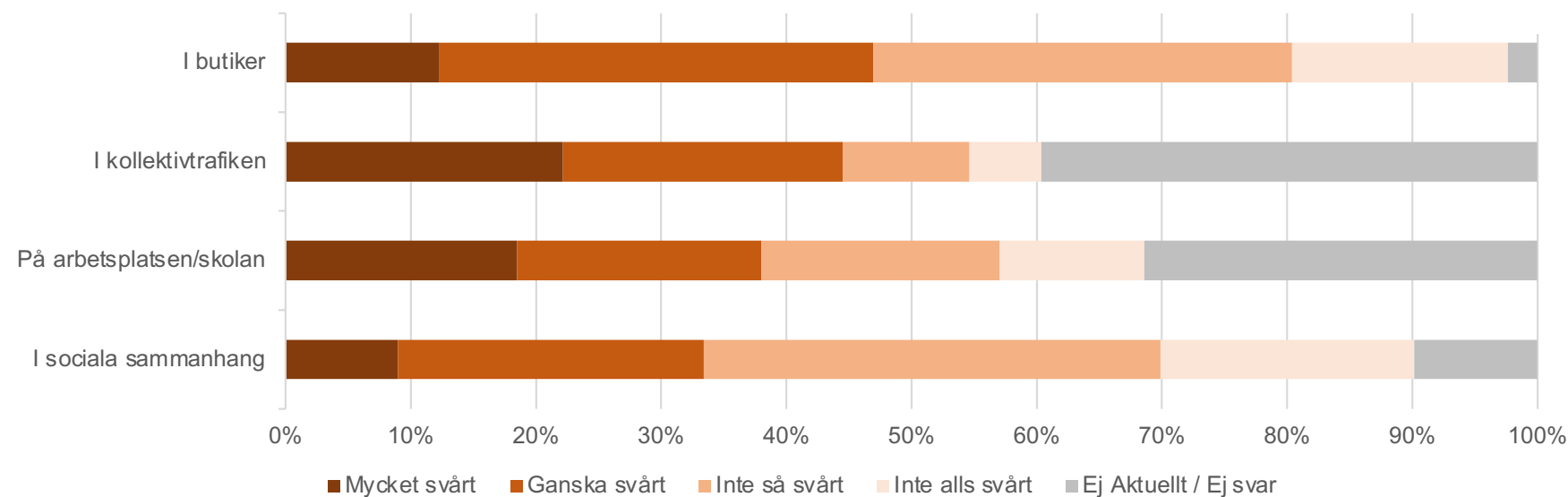

Det anses svårt att hålla avstånd på arbetsplatsen/skolan och i kollektivtrafiken

Fråga: Utifrån din situation, hur svårt tycker du det är att inomhus alltid hålla avstånd (minst 1,5 meter) till andra människor, när det gäller...?

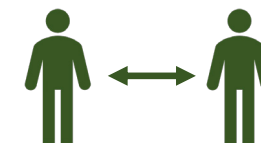
Svårighet att hålla avstånd

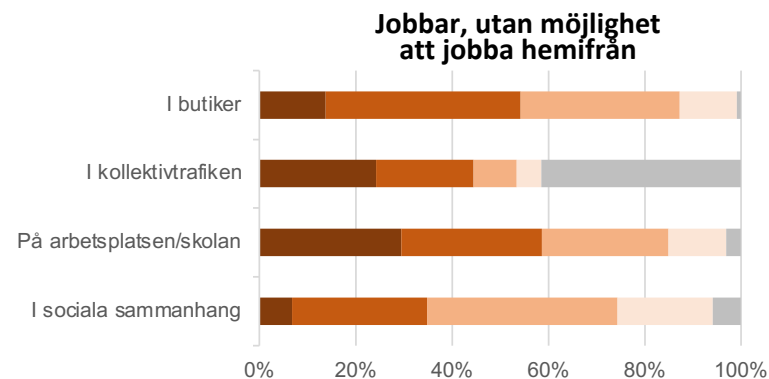
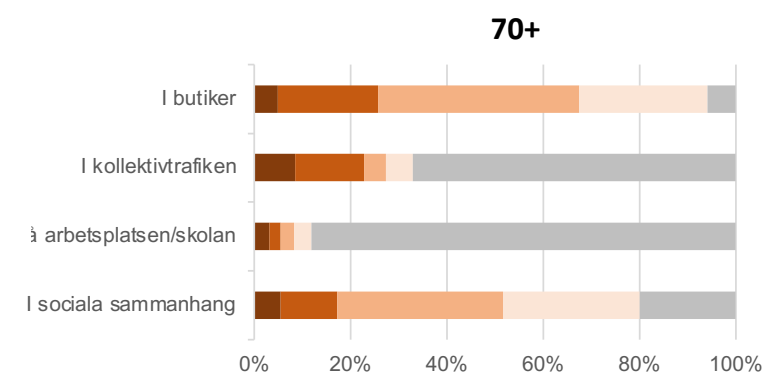
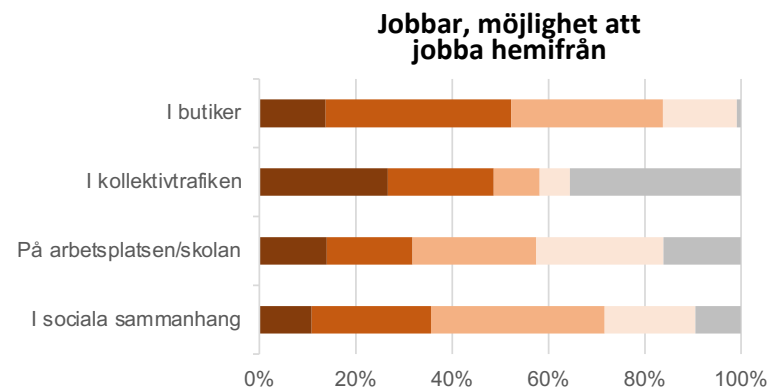
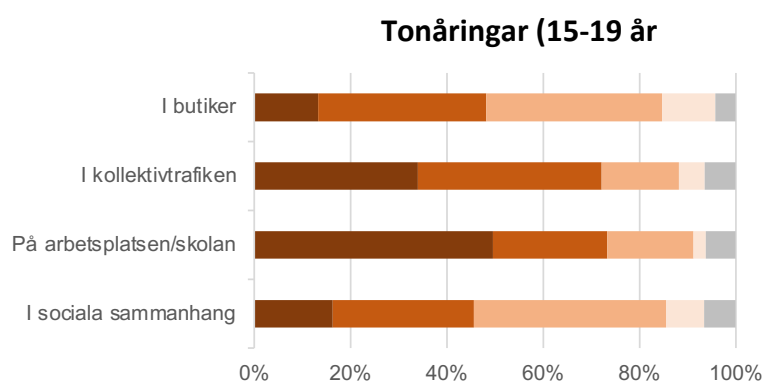
Tolkning: Kollektivtrafiken och arbetsplatsen/skolan sticker ut, men även i socialasammanhang och i butik upplever en del svårigheter.

Upplevd svårighet att hålla avstånd

Fråga: Utifrån din situation, hur svårt är det för dig att begränsa antalet personer till en "mindre krets", dvs. till de fåtal personer som du träffar ofta och nära, när det gäller...?

Svårighet att hålla avstånd

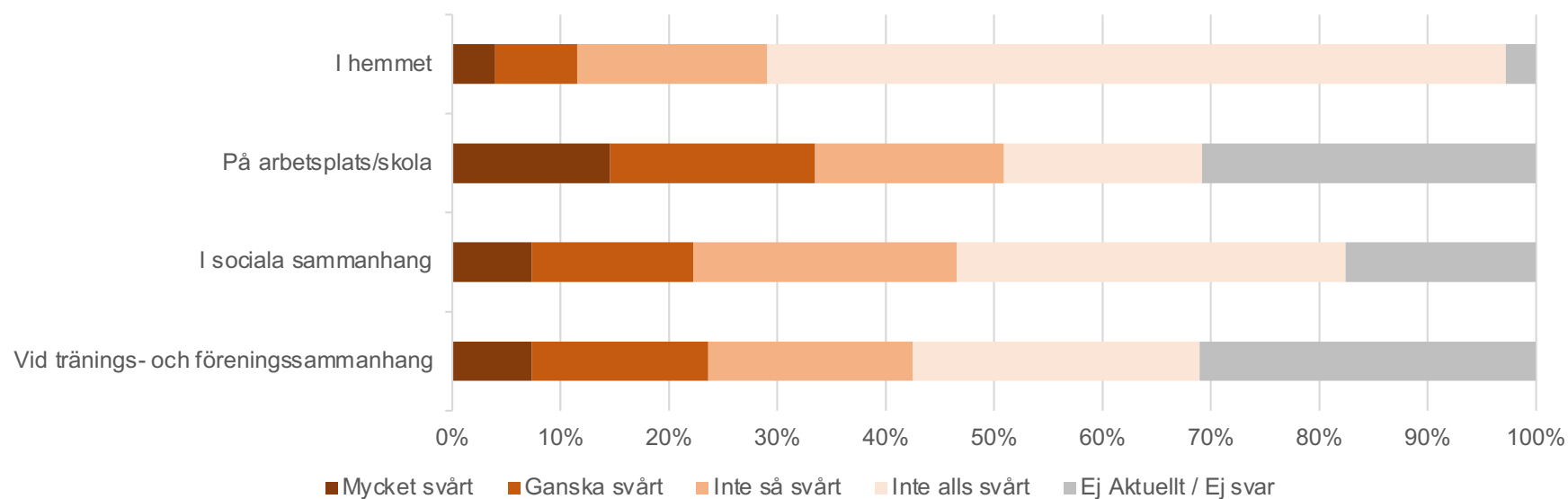
Tolkning: Tonåringar, som ju vanligtvis går i skola, och de som jobbar på arbetsplats upplever de största svårigheterna.

Att begränsa till mindre krets upplevs som enklare än att hålla avstånd

Fråga: Utifrån din situation, hur svårt är det för dig att begränsa antalet personer till en "mindre krets", dvs. till de fåtal personer som du träffar ofta och nära, när det gäller...?

Svårighet att begränsa "mindre kretsen"

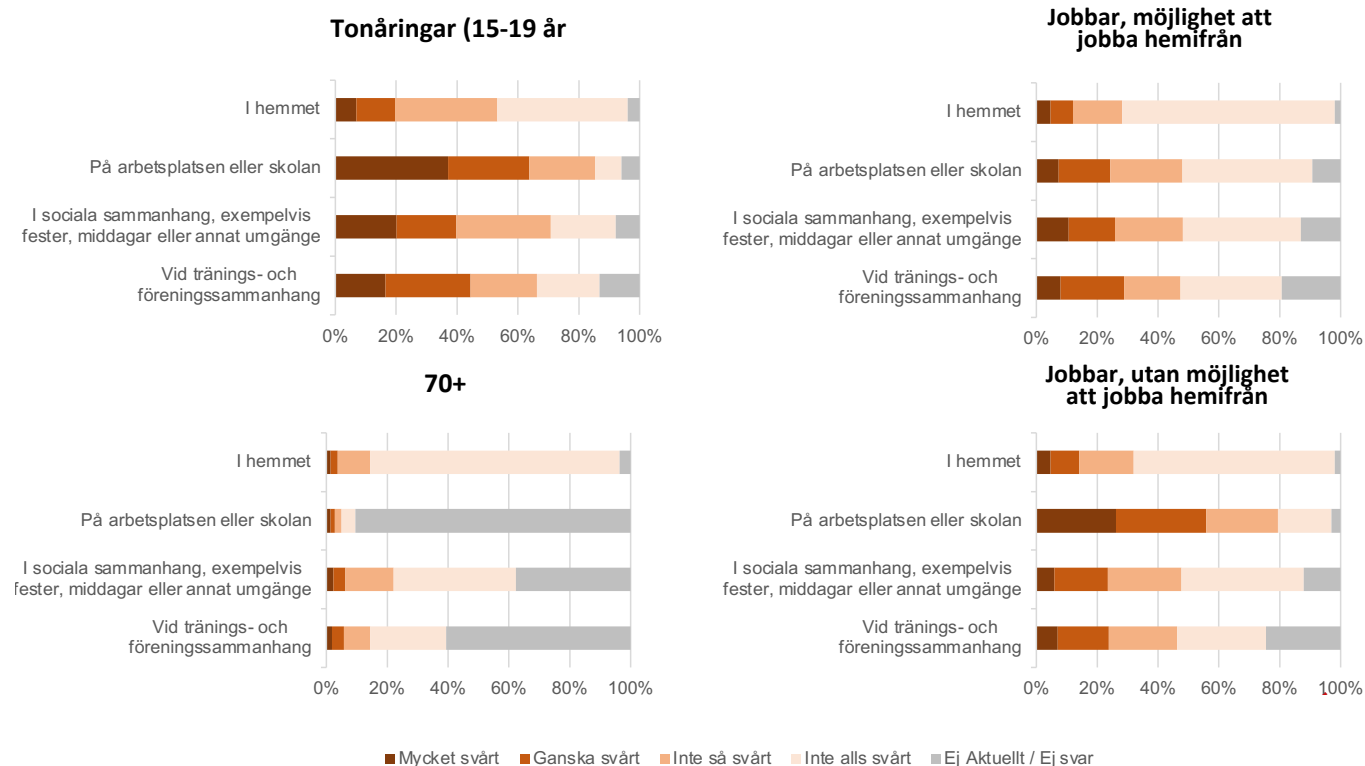
Tolkning: Även om det är på arbetsplats/skola som det är svårast att följa rådet om att begränsa antalet personer i den mindre kretsen, så har många också problem i sociala sammanhang samt vid tränings/föreningssammanhang.

Upplevd svårighet att begränsa till mindre krets

Fråga: Utifrån din situation, hur svårt tycker du det är att inomhus alltid hålla avstånd (minst 1,5 meter) till andra människor, när det gäller...?

Svårighet att begränsa "mindre kretsen"

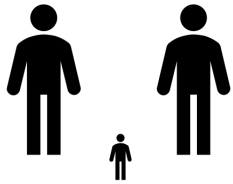

Tolkning: Framförallt tonåringarna men även de som jobbar på arbetsplats har svårigheter med att begränsa till en mindre krets och det är i skola/arbetsplats. En del tonåringar har också svårt i sociala sammanhang och vid träning/föreningsliv.

Arbetsplats/skola står för många kontakter

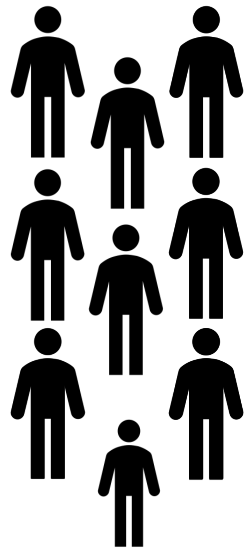
Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

Genomsnittligt antal personer i inre krets

Hemmet

2,1
person

Arbetsplats/skola

8,8
person

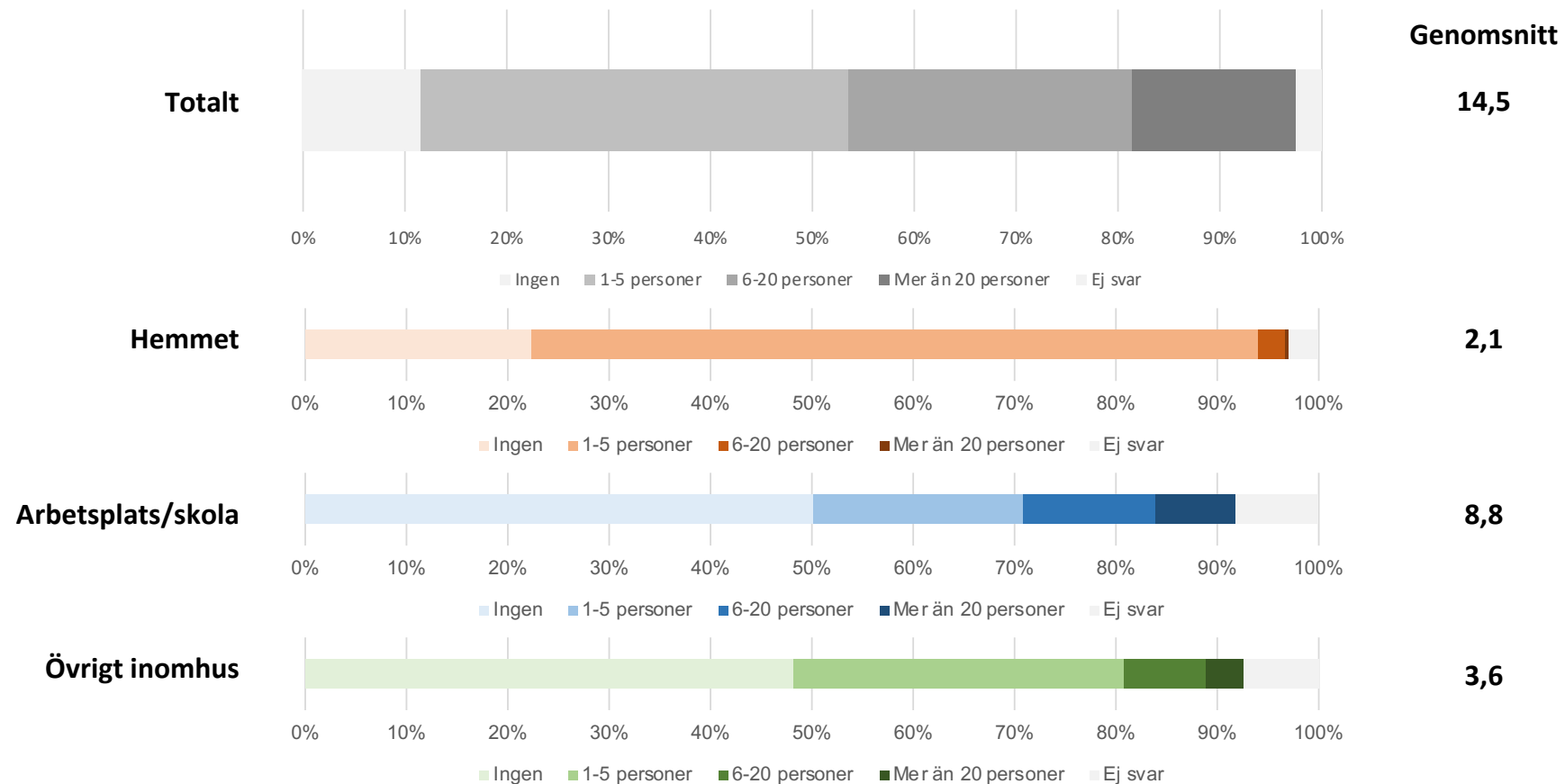
Övrigt inomhus

3,6
person

Spridningen är stor för arbetsplats/skola

Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

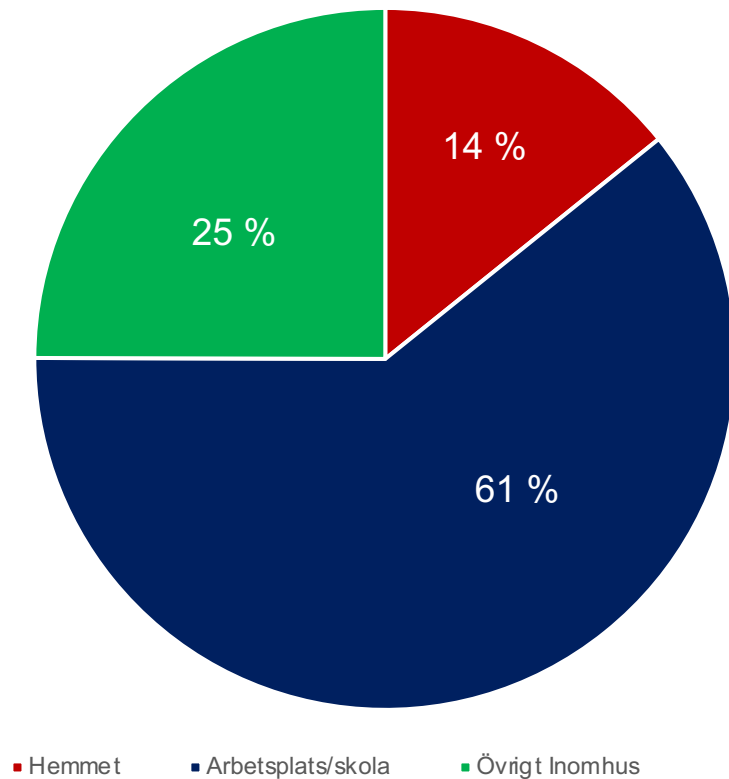
Antal träffade personer

Arbetsplats/skola står för mer än hälften av alla kontakter

Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

Totala mängden träffade personer

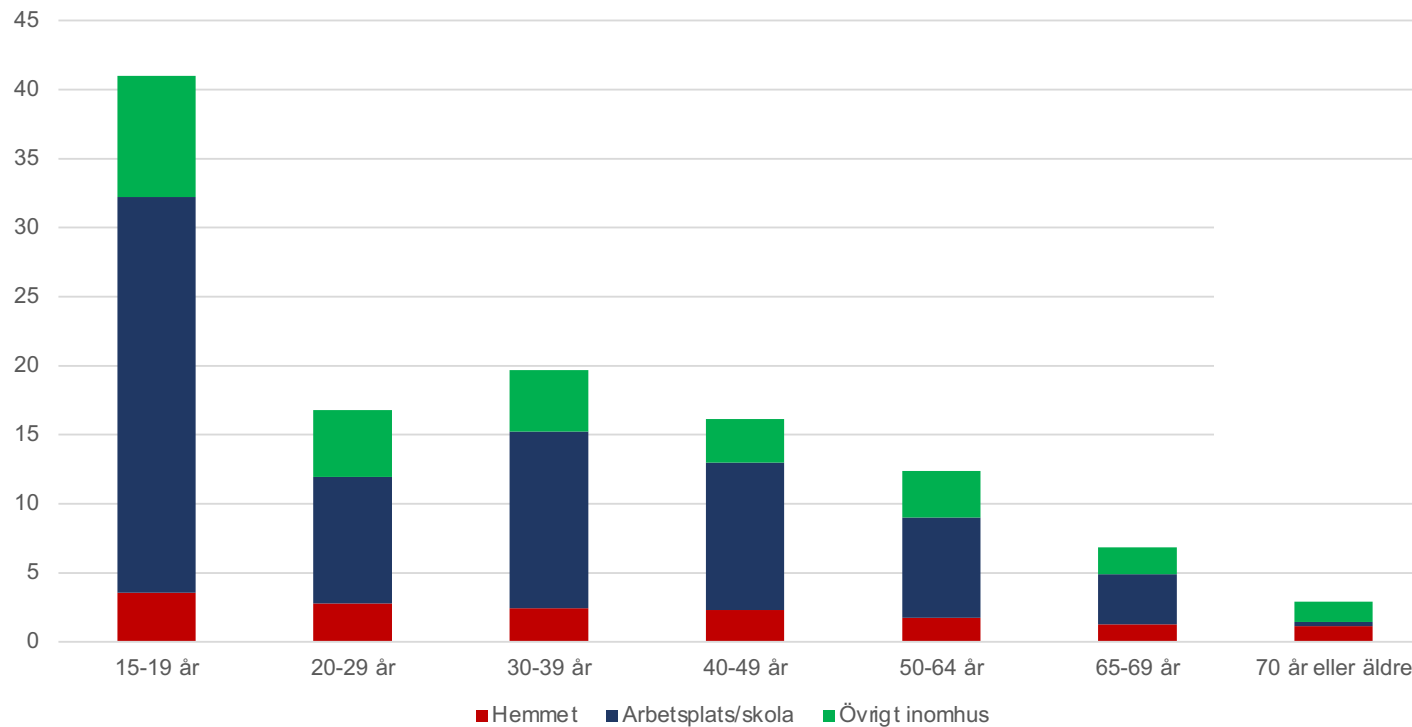

Tolkning: Av den totala mängden kontakter i samhället utgör arbetsplats/skola betydligt mer än hälften.

Unga har klart flest kontakter, vilket i huvudsak förklaras av skolan

Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

Träffade person per orsak

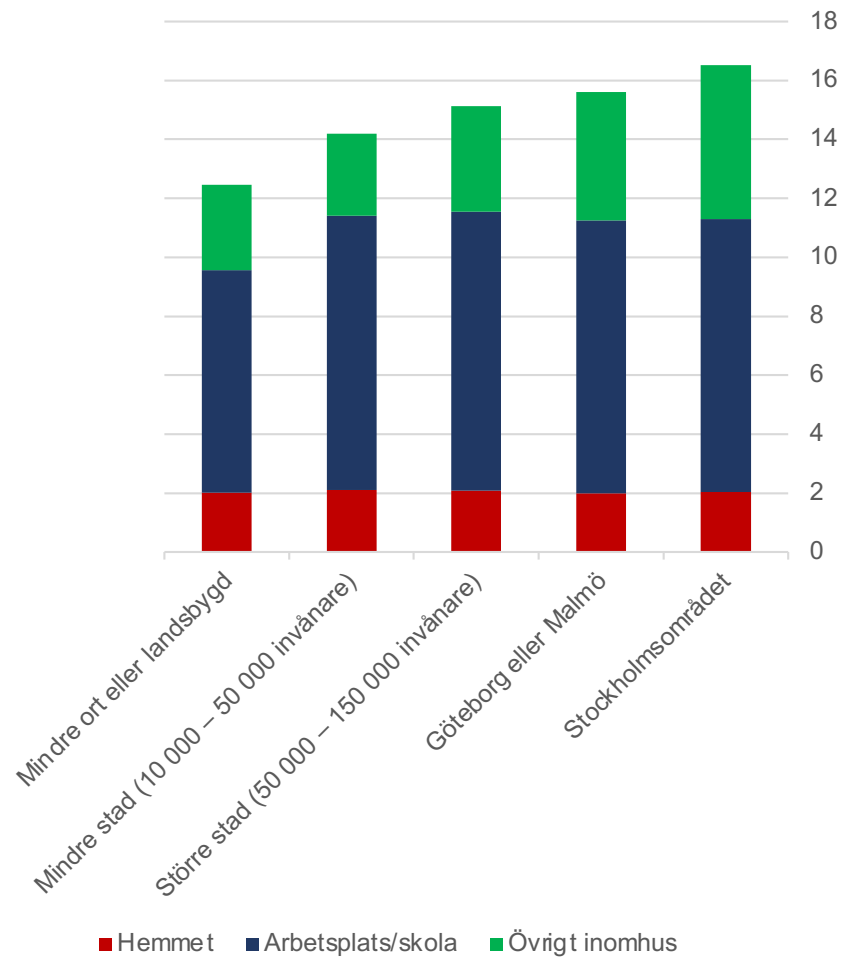

Tolkning: Antalet träffade personer skiljer sig kraftigt över åldrarna, med gymnasieskolan som övervägande orsak. Unga träffar även fler personer i andra sammanhang.

Fler kontakter i städerna

Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

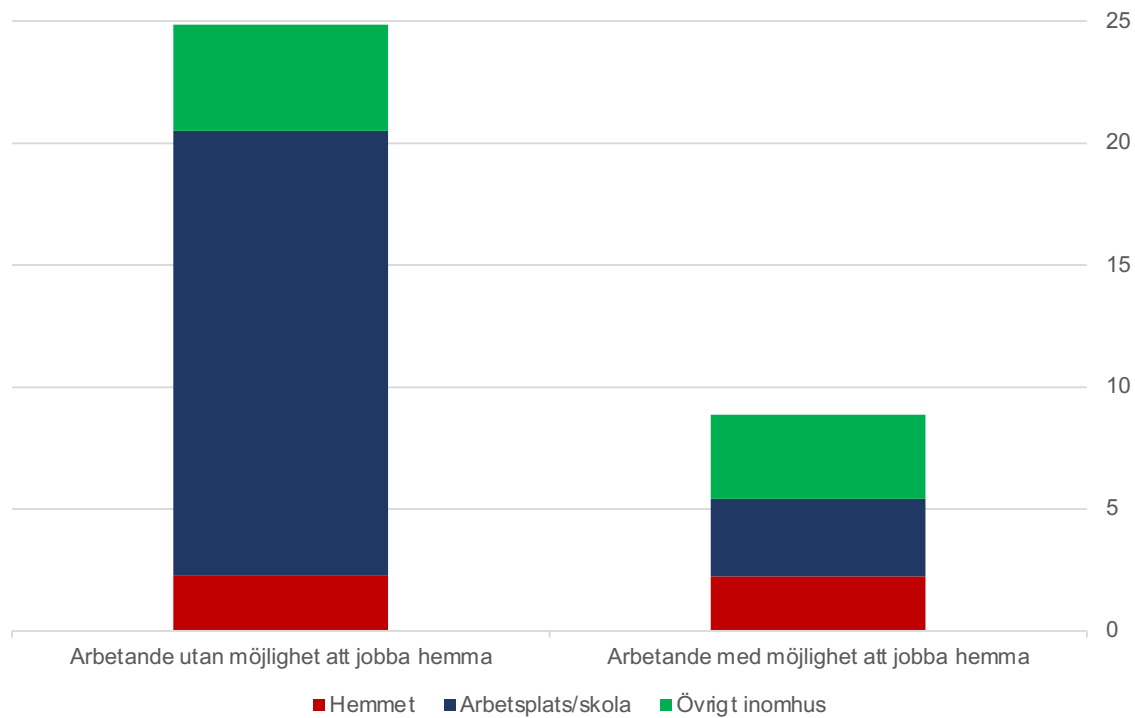
Träffade person per orsak

Att arbeta hemifrån gör skillnad

Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

Träffade person per orsak

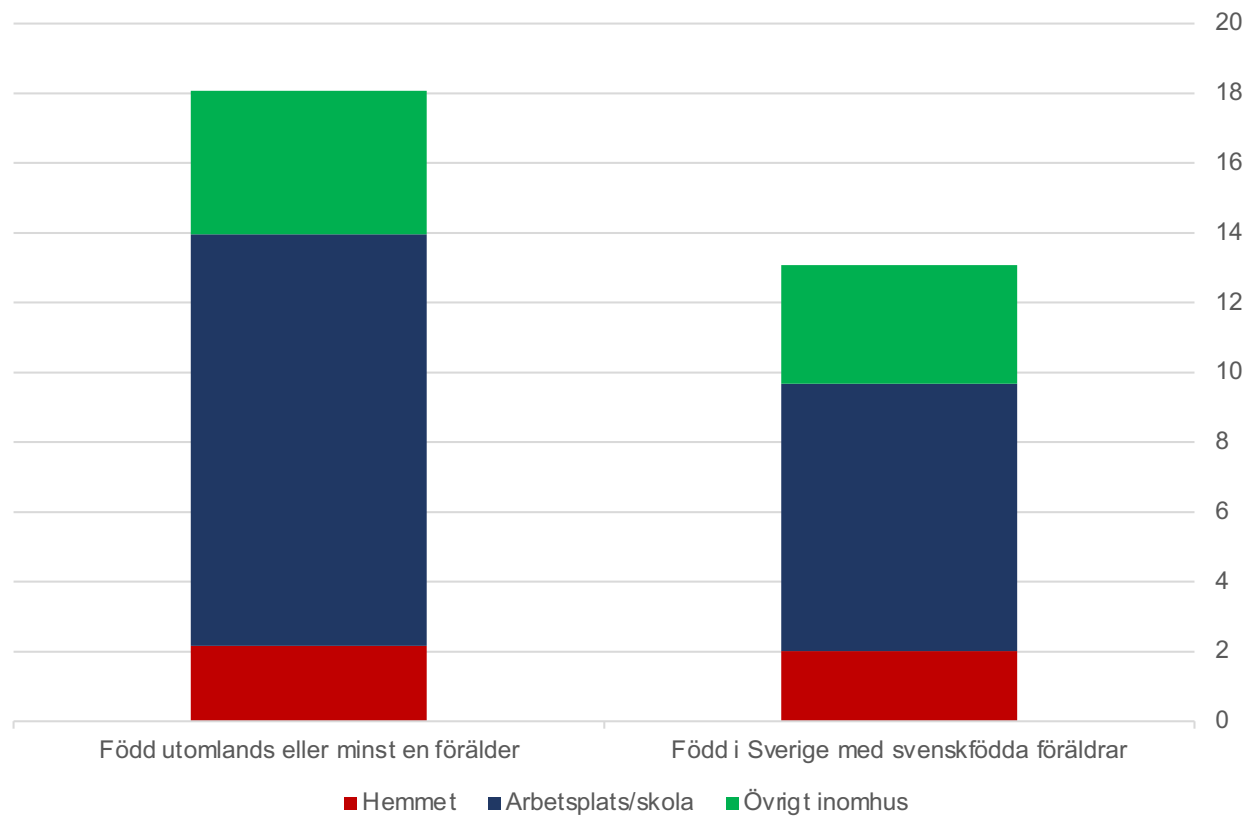

Not: 35 % av de som arbetar kan göra det i huvudsak hemifrån.

Personer med utlandsanknytning har fler kontakter, vilket i huvudsak förklaras av fler kontakter i arbetet

Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

Träffade person per orsak

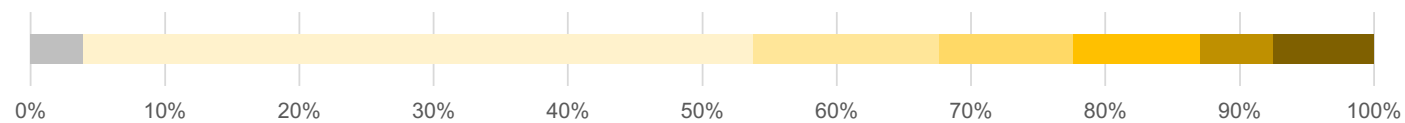

Hälften handlar alltid ensam

Fråga: Tänk på dina 5 senaste tillfällen i en livsmedelsbutik/annan typ av butik.

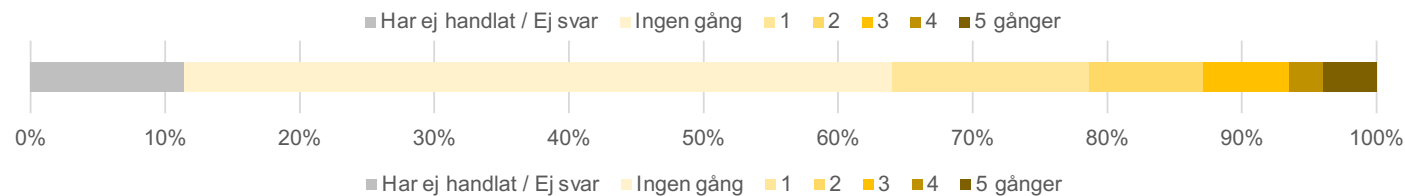
Ungefär hur många gånger har du då haft sällskap av någon annan person som är över 15?

Sällskap i livsmedelsbutik

25 % av besöken görs i sällskap

Sällskap i annan butik

18 % av besöken görs i sällskap

Tolkning: Hälften handlar alltid ensam medan andra hälften sprids mellan alltid och ibland. Mer tvingande åtgärder skulle kunna minska frekvensen till uppskattningsvis hälften.

Not: Beräkningen förutsätter att alla grupper gör lika frekventa besök

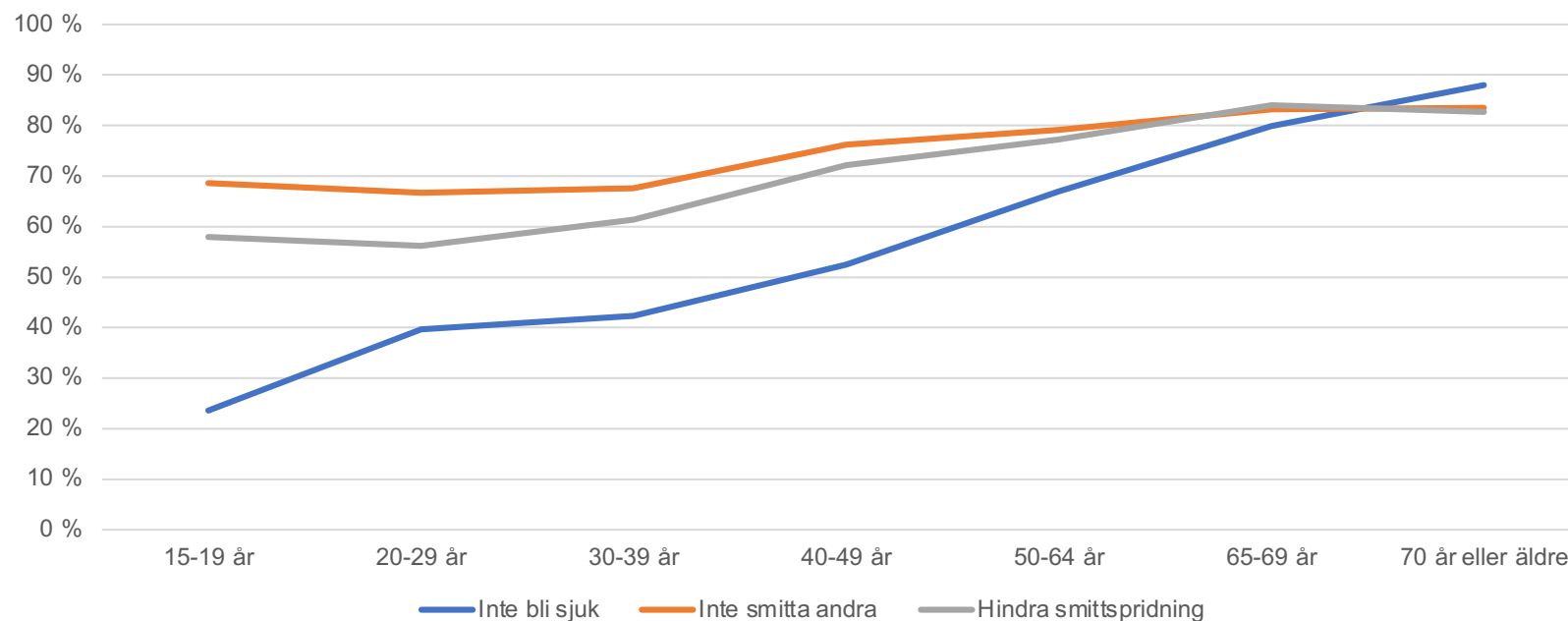
De solidariska skälen är viktigare än att själv hålla sig frisk

Fråga: För dig personligen, hur viktiga är var och en av dessa orsaker för din vilja att följa råden?

- För att inte bli sjuk själv
- För att inte smitta andra i din närhet
- För att hindra generell smittspridning i samhället

Motivatorer till följsamhet

Andel som anger "mycket viktigt"

Tolkning: För unga överväger skälen att inte smitta andra och att hindra smittspridning. Dessa motivatorer ökar i betydelse med åldern. Att själv hålla sig frisk ökar än kraftigare över ålder. Att kommunicera samhällsnytta bör fungera.

Målgrupp: Behärskar ej till fullo svenska språket

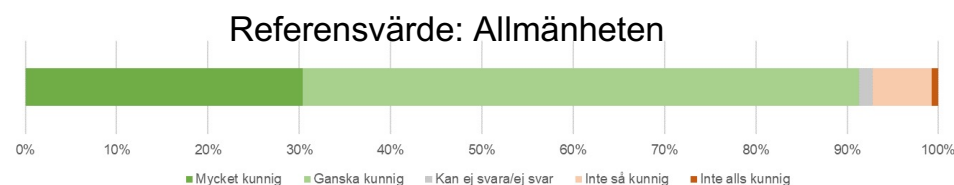
Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara. Känsligheten för metodskillnaden skiljer sig mellan frågeställningarna.

Intervjuerna har skett "på stan" i områden där andelen icke svensktalande är hög och de har skett under dagtid. Metoden bygger inte på lika slumpmässigt förfarande som enkäterna. Intervjuerna mäter egentligen personer som befinner sig på någon av orterna under dagtid.

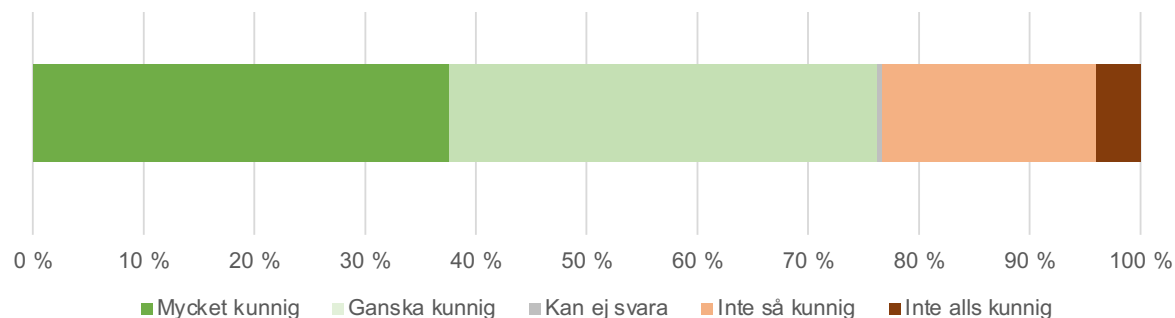
De som säger sig vara mindre kunniga är fler i gruppen som inte till fullo behärskar svenska

Fråga: För att hejda smittspridningen av covid-19 har de svenska myndigheterna gett ut ett antal råd och rekommendationer till allmänheten. Hur kunnig känner du dig gällande råd kring covid-19?

Fråga: Allmänt sett och oavsett situationen med covid-19, hur stort förtroende har du för de svenska myndigheterna?

Kunnighet om råden

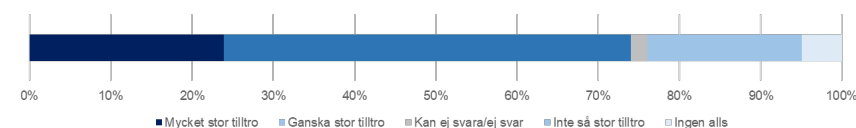
Tolkning: Gruppen som inte till fullo behärskar svenska tycks mer polariserade än allmänheten när det handlar om kunskap kring råden.

Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

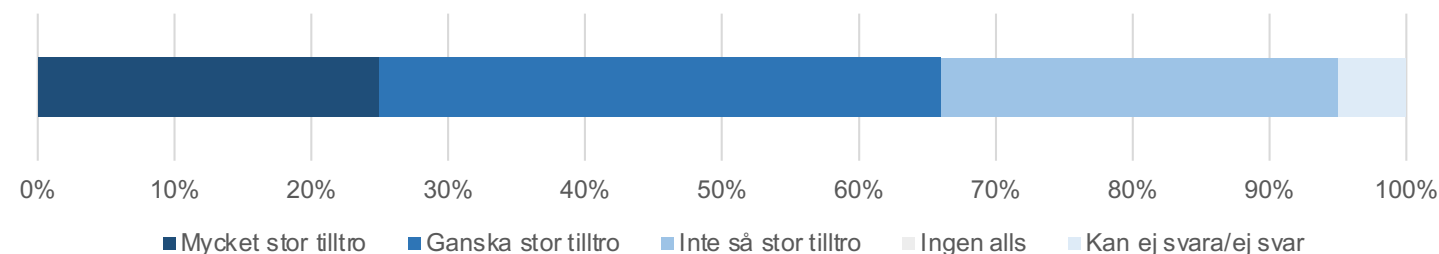
De som inte till fullo behärskar svenska har lika stor tilltro till myndigheternas råd som andra

Fråga: Hur stor tilltro har du till att de råd som myndigheterna ger också är de som är lämpliga för att motverka smittspridning?

Referensvärde: Allmänheten

Tilltro till myndigheternas råd

Tolkning: Gruppen har lika stor tillit till råden som övriga allmänheten.

Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

De som inte till fullo behärskar svenska prioriterar på samma sätt som övriga

Fråga: Några av myndigheternas råd och rekommendationer kring covid-19 är;
Utifrån nivån på smittspridningen just nu, vilka av följande råd uppfattar du som allra viktigast att du och andra i samhället följer? Kryssa i så många som du tycker passar.

HÖGSTA PRIORITET

Hålla avstånd: Rådet är att alltid hålla avstånd till andra människor.

ANDRA PRIORITET

Umgås i mindre krets: Umgås bara i en mindre krets och undvik nära kontakt. Den mindre kretsen består av ett fåtal personer, exempelvis personer i hushållet och/eller enstaka vänner

Testa sig vid symptom: Testa dig vid symptom på covid-19

TREDJE PRIORITET

Max 8 personer får samlas: Max 8 personer får samlas vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (formellt ett förbud)

Handla ensam i livsmedelsbutik

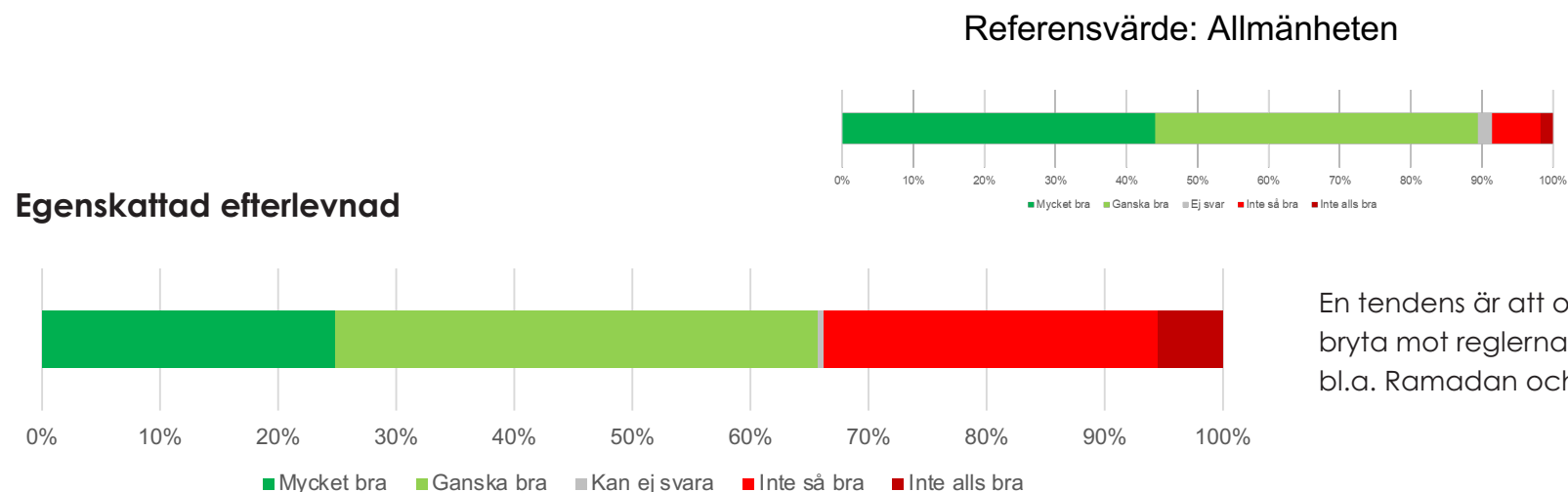
Handla ensam i andra typer av butiker

Tolkning: Förmågan att prioritera bland råden tyder på att målgruppen tar till sig råden i olika grad. Eftersom listan liknar myndigheternas prioriteringar så har rätt saker gått fram. Prioriteringarna är samma som för övriga allmänheten.

Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

De som inte till fullo behärskar svenska uppger sämre efterlevnad av råden

Fråga: Om du ser till den senaste veckan, hur bra tycker du att du själv följt myndigheternas råd för att begränsa smittspridning av covid-19?

En tendens är att orsakerna till att bryta mot reglerna ofta är sociala skäl, bl.a. Ramadan och Eidfirande.

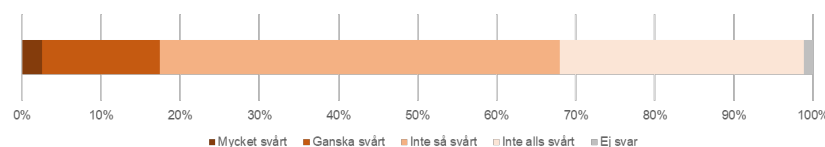
Tolkning: Andelen som säger sig vara sämre på att följa råden är betydligt högre i målgruppen än bland övriga allmänheten.

Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

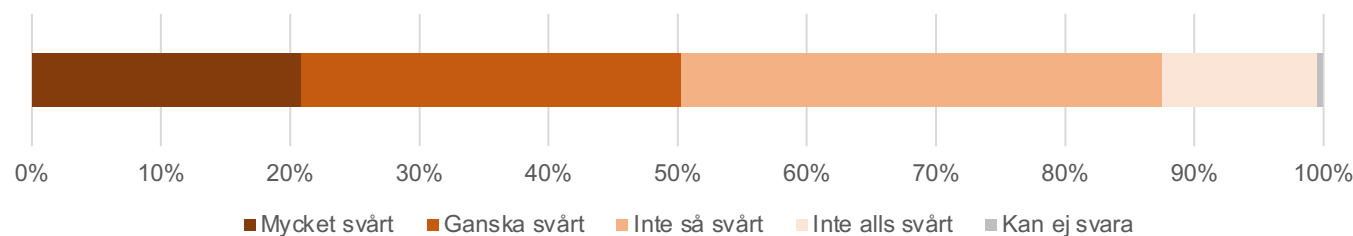
De som inte till fullo behärskar svenska upplever klart större svårigheter att följa råden

Fråga: Utifrån dina förutsättningar, hur svårt tycker du att det är att följa råden?

Referensvärde: Allmänheten

Svårighet att följa råden

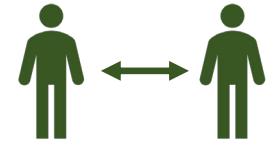

Tolkning: Metodskillnader gör att värdena inte kan jämföras. Skillnaderna är dock så stora att det får anses tydligt att gruppen upplever större svårigheter.

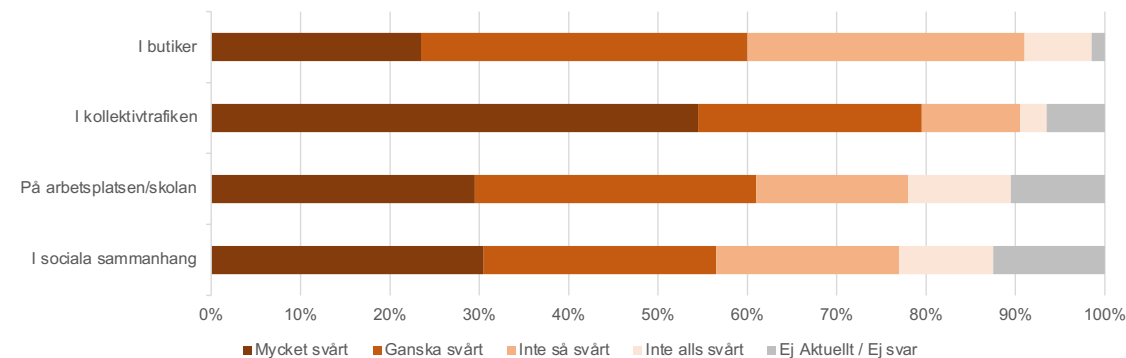
Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

Svårigheterna att hålla avstånd tycks gälla inom flera områden och har olika orsaker

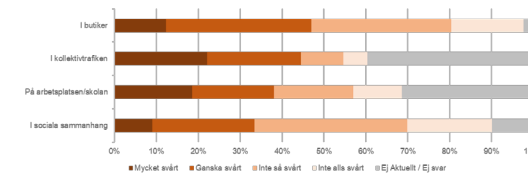
Fråga: Utifrån din situation, hur svårt tycker du det är inomhus alltid hålla avstånd (minst 1,5 meter) till andra människor, när det gäller...?

Svårighet att hålla avstånd

Referensvärde: Allmänheten

Tolkning: Det är fler i gruppen som reser med kollektivtrafik, vilket förklarar stora delar av skillnaden. Kanske är också kollektivtrafiken trängre för gruppen. Att fler upplever svårigheter att hålla avstånd på arbetsplatsen/skolan förklaras i huvudsak av att fler går till arbetsplats. En större trängsel i butiken kan förklara delar av, men inte hela, skillnaden kring svårigheter att hålla avstånd i butik. Den stora skillnaden i svårigheter i sociala sammanhang är svår att förklara men kan vara en blandning av generell högre invånartäthet och livsmönster. Sammantaget kan alltså delar av de större svårigheterna förklaras av omständigheterna men även skillnader i livsmönster spelar in.

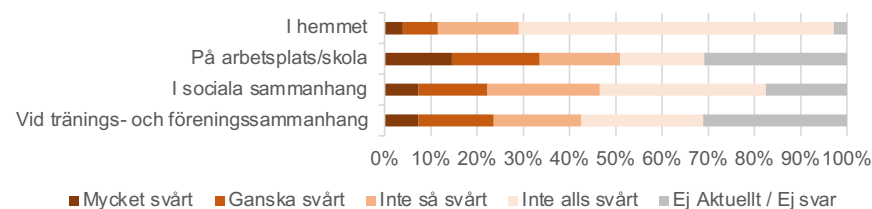
Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

Även svårigheter att begränsa till mindre krets är klart tydligare i gruppen

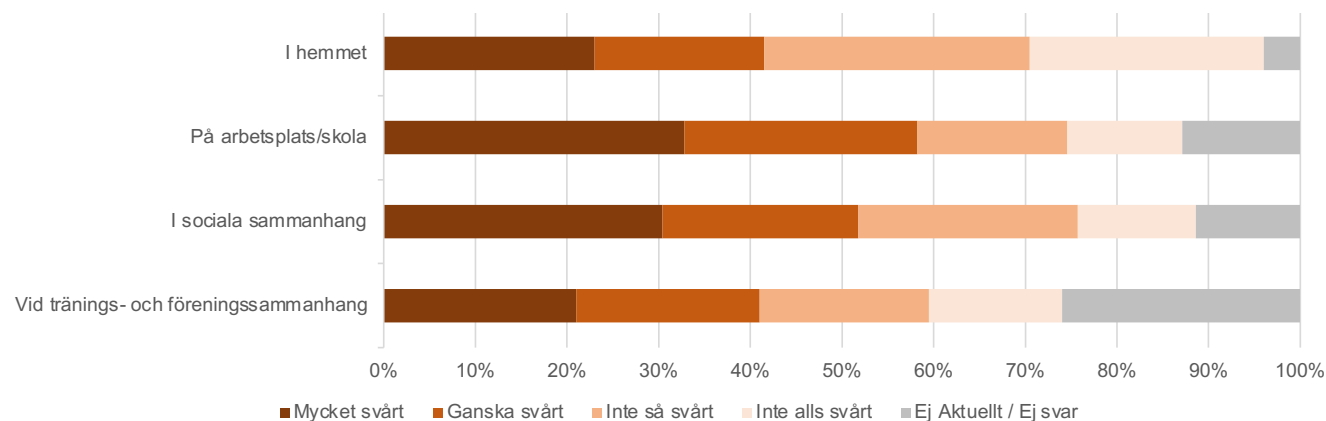
Fråga: Utifrån din situation, hur svårt tycker du det är att inomhus alltid hålla avstånd (minst 1,5 meter) till andra människor, när det gäller...?

Referensvärde: Allmänheten

Svårighet att begränsa "mindre kretsen"

En tendens är att det råder viss skillnad mellan olika nationaliteter inom gruppen.

Tolkning: Svårigheterna upplevs som tydligt större i den här målgruppen.

Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

De som inte till fulla behärskar det svenska språket träffar fler människor än övriga

Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

Genomsnittligt antal personer i inre krets

Referensvärde: Allmänheten

Hemmet	Arbetsplats/skola	Övrigt inomhus
2,1 person	8,8 person	3,6 person

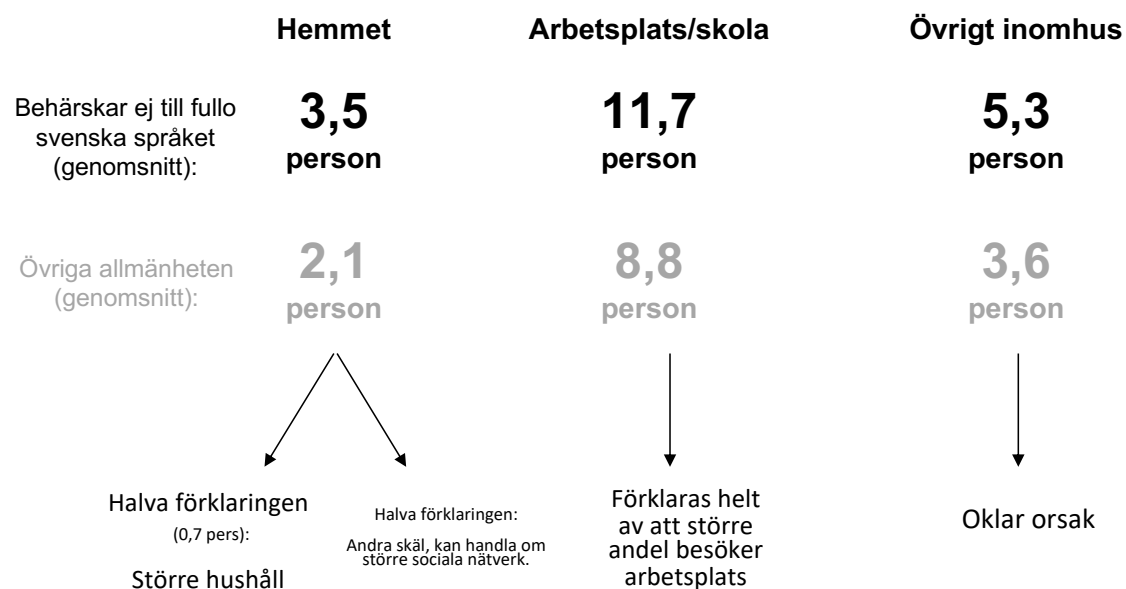
Tolkning: Målgruppen träffar fler personer än resten av allmänheten. Skillnaderna är ganska stora.

Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

Det finns flera förklaringar till att målgruppen träffar fler personer

Fråga: Under senaste veckan, ungefär hur många personer har du träffat inomhus utan att hålla avstånd (minst 1,5 meter) och under minst ett par minuter, när det gäller...?

Förklaringar till skillnader

Tolkning: Livssituationen med fler personer i hemmet och fler som jobbar på arbetsplats förklarar stora delar av skillnaden mellan gruppen och resten av allmänheten. Resten förklaras av andra orsaker, inklusive skillnader i levnadsförhållanden och livsmönster.

Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara.

Gruppen som ej till fullo behärskar svenska likställer orsakerna till att följa reglerna

Fråga: För dig personligen, hur viktiga är var och en av dessa orsaker för din vilja att följa råden?

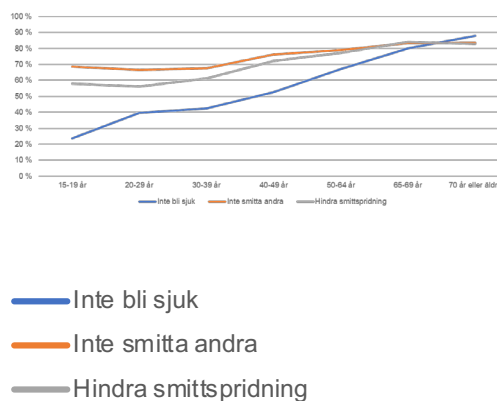
- För att inte bli sjuk själv
- För att inte smitta andra i din närhet
- För att hindra generell smittspridning i samhället

Motivatorer till följsamhet

Andel som anger "mycket viktigt"

Referensvärde: Allmänheten

Tolkning: Gruppen lägger större vikt på att hålla sig själv frisk i jämförelse med övriga allmänheten.

Not: Metoden är intervjuer på stan, vilket skiljer sig från enkäten som vänder sig till allmänheten. Metodskillnaden gör att värdena inte är direkt jämförbara. För få intervjuer har gjorts för att kunna redovisa per åldersgrupp. Tendensen är dock att skillnaderna över ålder är små eller obefintliga.

Sammanfattning

Sammanfattning

Den övervägande delen av allmänheten följer regelverket och de råd som myndigheterna ger. Allmänheten förstår råden, accepterar råden och anser sig efterleva dem. Det finns individer som avviker, men ingen tydligt definierbar grupp kan identifieras utifrån socioekonomiska eller geografiska aspekter. Anledningen till att smittspridningen har fortsatt har sannolikt andra orsaker än befolkningens kunskap eller ovilja.

Orsakerna till att följa råden är till stor del att betrakta som ideologiska. Att hindra smittspridning och att inte smitta andra tycks för unga och medelålders vara viktigare motivatorer än att själv hålla sig frisk.

Att hålla avstånd betraktas som ett av de viktigaste råden. Allmänheten gör skillnad mellan råden och på ett enhetligt sätt.

Svårigheterna att följa rådet kretsar kring arbetsplatser, skola och kollektivtrafiken vilket leder till att personer som inte kan undvika skola eller arbetsplats upplever de största svårigheterna att följa råden. Det är också här vi hittar personer som självkritisk medger att de inte följer råden särskilt bra. Sett över hela samhället, står arbetsplatser och skolor för mer än hälften av alla kontakter inomhus som varar minst några minuter.

Gruppen som inte till fullo behärskar svenska träffar fler personer än övriga. Förklaringen ligger till stor del i att det är fler som går till arbetsplats samt att gruppen generellt bor tillsammans med fler. Men det finns också andra förklaringar, som troligen har med att boendet ofta är i mer trångbodda områden samt livsstil. Gruppen upplever betydligt större svårigheter med att följa reglerna, i synnerhet att begränsa antalet kontakter, vilket leder till en lägre nivå på självskattad efterlevnad. Gruppen är dock lika kunnig om råden och har lika stor tillit som övriga delar av allmänheten.

De geografiska skillnaderna över landet är små, i det närmaste obefintliga. Det finns dock en tendens att man träffar fler personer ju större ort man bor i.

Den lilla grupp som visar sämre kunskap och minst motivation finns till stor del bland de yngre. De utgör bara en liten del, men det är rimligt att tro att de syns i samhället. Den stora majoriteten unga har, liksom medelålders och äldre, kunskap och motivation att följa råden.

Rekommendationer kring vidare kommunikation

Undersökningen har gjorts innan massvaccinationen eventuellt förändrar både myndigheternas råd och allmänhetens syn på råden. Rekommendationerna nedan ska ses i det ljuset.

- Fortsätt att lita på att den absoluta majoriteten av allmänheten förstår råden, litar på dem och försöker följa dem. Hjälp medborgare att göra det som är rätt. Detta gäller även kommunikationen på andra språk än svenska.
- Försök fokusera på att rikta råd/lösningar mot att lösa situationen på arbetsplats och i skolor.
- Tilltron till råden är klart lägre bland personer som saknar förtroende generellt för myndigheter. För att nå den här gruppen kan det vara lämpligt att tona ner att det är myndigheterna som talar. Å andra sidan har de flesta förtroende för myndigheterna och där stärker avsändaren budskapet.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap